

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินกิจกรรมพลศึกษาระดับอนุบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของเด็กปฐมวัย
2. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย
3. การเล่นของเด็กปฐมวัย
4. แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3-6 ปี
5. ความสำคัญของพลศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เด็กที่มีพัฒนาการดีในทุก ๆ ด้านจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพที่ดีในวันหน้า การที่จะให้ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้คตินั้นจะต้องอาศัยการอบรมเลี้ยงดู

การให้การศึกษาตั้งแต่ในวัยเด็ก ซึ่งจะเป็นวัยที่ก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของบุคคลติดตัวไปจนถึงในวัยผู้ใหญ่ด้วย

เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วไปว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุหกปี เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต เพราะสติปัญญาได้รับการหล่อหลอมไปแล้ว ร้อยละ 75 ฉะนั้นจึงได้มีการจัดการเรียนแก่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กในวัยนี้ได้มีการเรียนรู้ที่ดี (นงลักษณ์ สิ้นสืบผล, 2524)

ความหมายและความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย (Early Childhood) หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี โดยถือเกณฑ์ตามที่เฮอรัลด์ (Hurlock 1960 : 5 อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533) ได้แบ่งไว้ คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกับคำว่าเด็กปฐมวัยมีหลายคำ ได้แก่ เด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน วัยเด็กตอนต้น และเด็กอนุบาล เป็นต้น

ความสำคัญของเด็กปฐมวัยในทัศนะของนักจิตวิทยา

นงลักษณ์ สิ้นสืบผล (2524) ความสำคัญของเด็กปฐมวัยเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอยู่แล้ว เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยพื้นฐานของชีวิตที่จะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้เจริญงอกงามในพัฒนาการทุก ๆ ด้านก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ถ้าเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้เจริญงอกงามในพัฒนาการทุก ๆ ด้านเด็กก็จะเติบโตมากลายเป็นปัญหาสังคมต่อไปในอนาคต

นักจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ต่างให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยไว้มากมายแต่จะกล่าวถึงนักจิตวิทยาบางท่าน มีดังนี้

ฟรอยด์ (Freud, 1951:3 อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533) กล่าวว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลในระยะปฐมวัยหรือในหกปีแรกของชีวิตเป็นระยะที่สำคัญที่สุดเพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้จะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในวัยต่อ ๆ มา ฟรอยด์ เชื่อว่าบุคลิกภาพของเด็กนั้นสำคัญที่สุด เด็กนั้นสามารถรับและซึมซับประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งดีและไม่ดี

อีริกสัน (Erikson, 1963:42) อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533) อธิบายว่า ในระยะปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กจะพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญทางบวกหรือลบสามประการคือ

1. ความไว้วางใจหรือความไม่ไว้วางใจ (Trust VS. Mistrust) เกิดขึ้นในระหว่างที่เด็กมีอายุ ตั้งแต่แรกเกิดถึงสองปี
2. ความเป็นตัวของตัวเองหรือความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy VS. Doubt) เกิดขึ้นในระหว่างที่เด็กมีอายุ 2-3ปี
3. ความคิดริเริ่มหรือความรู้สึกละอายใจ (Initiative VS. Guilt) เกิดขึ้นในระหว่างที่เด็กอายุ 3-6ปี

บุคลิกภาพของเด็กจะพัฒนาไปทางบวกหรือทางลบนั้นขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับเด็ก และสภาพแวดล้อมตัวเด็กเป็นสำคัญ

เบนจามิน เอส.บลูม (Bloom อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533) เห็นว่าการศึกษาศึกษาของเด็กช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิตเพราะเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้มากที่สุด ทั้งเรียนรู้เรื่องทั่วไป และเรื่องเฉพาะได้ดีที่สุดด้วย

เป็ยงท์ (Piaget อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์, 2533) เห็นว่าพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นไปตามลำดับขั้นและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยจะเป็นรากฐานให้แก่พัฒนาการทางสติปัญญาในระดับต่อไป ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กปฐมวัยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความสามารถทางสติปัญญาของเด็กในวัยนี้ด้วย และการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสและคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประคอง และค้นคว้าแสวงหาความรู้ มิใช่เป็นแต่ผู้คอยลอกเลียนแบบผู้อื่น

2. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ความหมายของ พัฒนาการ (Development)

จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์ (2533) ได้กล่าวถึงผู้ที่ให้ความหมายของพัฒนาการไว้ดังนี้

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1972:85) กล่าวว่าพัฒนาการหมายถึง ขบวนการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องกันไปอย่างมีระบบ (Progressive)

1. การเปลี่ยนแปลงขนาด (Changes in Size) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดของร่างกาย และลักษณะทางกายอื่น ๆ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ซึ่งเป็นลักษณะภายนอก ลักษณะภายใน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสมองเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ต่าง ๆ

2. การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของสัดส่วน (Changes in Proportion) หมายถึง สัดส่วนของอวัยวะต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสัดส่วนมิได้หมายความว่าเด็กเป็นส่วนย่อยของผู้ใหญ่

3. ลักษณะเดิมหายไป (Disappearance of Old Feature) เมื่อร่างกายพัฒนาขึ้นจะปรากฏว่าลักษณะเดิมบางอย่างของร่างกายหายไป เช่น ต่อมไทมัส ขนอ่อน ฟันน้ำนม ทั้งนี้เพราะว่าหมดหน้าที่รวมถึงลักษณะเดิมแบบเด็ก ๆ เช่น การเคลื่อนไหว ภาษาพูด และการเล่นแบบเด็ก ๆ ก็จะหายไป

4. มีลักษณะใหม่เกิดขึ้น (Acquisition of New Feature) ในขบวนการพัฒนาการจะปรากฏว่ามีลักษณะใหม่ ๆ เกิดขึ้นเมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นทั้งทางร่างกายและสมอง มักพบว่ามีลักษณะใหม่บางอย่างเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการเรียนรู้หรือเกิดจากวุฒิภาวะ เช่น ฟันแท้ ลักษณะทางเพศขั้นทุติยภูมิ (Secondary Sex Characteristic) กระบวนการคิดรวมถึงความต้องการทางเพศมาตรฐานทางจริยธรรม ความเชื่อในเรื่องศาสนาและอื่น ๆ ด้วย

ลักษณะพัฒนาการและความต้องการของเด็กปฐมวัย (ทศนา แจมณีและคณะ, 2536)

นักจิตวิทยาพัฒนาการนิยมแบ่งพัฒนาการของเด็กปฐมวัยออกเป็นสี่ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาทสัมผัส ฯลฯ
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกและการแสดงออกเมื่อมีความรู้สึกต่าง ๆ
3. พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ ความสามารถในการติดต่อและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การปรับตัว การรู้จักร่วมมือในการเล่นในกลุ่มเพื่อน
4. การพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ การรับรู้จากประสาทสัมผัส การคิด ความจำ การเรียนภาษา ฯลฯ

ลักษณะพัฒนาการและความต้องการด้านร่างกาย (ทศนา แจมณี และคณะ, 2536)

ลักษณะทางกายตามปกติของเด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านส่วนสูง น้ำหนัก และสัดส่วนของร่างกายในระยะแรกของชีวิต อวัยวะส่วนต่าง ๆ กำลังอยู่ในระหว่างการก่อตัวให้สมบูรณ์ แม้เด็กทารกที่คลอดออกมาและดูร่างกายครบถ้วนสมบูรณ์แต่แท้ที่จริง เซลล์สมอง และระบบการทำงานของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังต้องพัฒนาไปอีกระยะหนึ่งจึงจะสมบูรณ์เต็มที่

การที่เด็กมักไม่อยู่นิ่งเคลื่อนไหวเกือบตลอดเวลาเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก และการกระตุ้นสร้างโยงใยของเส้นประสาทที่พัฒนาเกือบสมบูรณ์ในวัยนี้ พัฒนาการด้านร่างกายมี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ พัฒนาการทางสุขภาพ และพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว

พัฒนาการทางสุขภาพ คำนึงสำคัญในการบ่งชี้สุขภาพ ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เด็กควรมี น้ำหนักและส่วนสูงตามวัย และมีการเพิ่มน้ำหนัก ส่วนสูงตามอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยของเด็กในประเทศของตน

พัฒนาการทางการเคลื่อนไหว เด็กปฐมวัยจะพัฒนาการความสามารถในการควบคุม การเคลื่อนไหวโดยเริ่มต้นจากส่วนบนของร่างกาย คือ ศีรษะไปสู่ลำตัว ขาและเท้า และเริ่มจาก ลำตัวไปยังแขน ขา และไปสู่ปลายนิ้วมือ นิ้วเท้า ตามลำดับ ตลอดจนเริ่มควบคุมกล้ามเนื้อมัด ใหญ่ไปสู่การควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก

นอกจากการพัฒนากล้ามเนื้อเพื่อการพัฒนาการเคลื่อนไหวแล้วเด็กยังพัฒนาความสามารถ ในการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ การมองเห็น การฟัง การชิม การดม และการลูบคลำ สัมผัส ด้วย แม้ความเปลี่ยนแปลงจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนเท่ากับการพัฒนาการทางโครงสร้าง ของร่างกาย และการเคลื่อนไหวก็ตาม

ด้วยลักษณะพัฒนาการดังกล่าว เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เด็กจึงต้องได้รับอาหาร ที่เป็นประโยชน์เพียงพอ ได้ออกกำลังกาย และพักผ่อนอย่างเพียงพอ ได้รับการดูแลรักษาร่างกายให้ สะอาดถูกสุขอนามัยอันจะช่วยป้องกันการเจ็บป่วย ได้อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย ได้รับการป้องกันจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุต่างๆ ตลอดจนได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจนมีสุขภาพแข็งแรงตามปกติ

เด็กจำเป็นต้องได้รับโอกาสที่จะใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ ตลอดจนประสาทสัมผัสต่าง ๆ อย่าง เต็มที่เพื่อให้วัยระดังก้าวเจริญเติบโตขึ้นได้ด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเซลล์สมอง ซึ่งหากไม่มีการ ใช้อาจจะฝ่อและตายไปและอาจไม่มีการสร้างขึ้นมาใหม่ ตลอดจนเพื่อพัฒนาความสามารถในการ ควบคุม กล้ามเนื้อและใช้ประสาทสัมผัสตามวัยด้วย เกิดความมั่นใจในการกระทำของตนเอง กล้าทำ กล้าถาม มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

ลักษณะพัฒนาการและความต้องการทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (ทิสนา แจมมณี และคณะ, 2536)

อารมณ์ของเด็กปฐมวัยไม่มั่นคงและมักเปลี่ยนแปลงง่ายในระยะเวลาอันสั้น เด็กแสดง ความโกรธ ความกลัว ความเศร้า ความอิจฉาริษยา และความสนุกสนานอย่างไม่มีการควบคุม การแยกจากพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดจะทำให้เด็กไว้วางใจผู้อื่น เกิดความมั่นใจในการกระทำ ของตนเอง กล้าทำ กล้าถาม มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

ลักษณะพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของเด็กที่ค่อย ๆ พัฒนาอารมณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น บางอารมณ์ก็จะเกิดรุนแรง และเกิดขึ้นถี่กว่า เมื่อเด็กยังเล็ก และลดลงเมื่อเด็กโตขึ้น ขณะที่บางอารมณ์เกิดขึ้นในลักษณะที่กลับกัน การเป็นเช่นนี้ทำให้เด็กจำเป็นต้องได้รับความเข้าใจอย่างแท้จริงจากผู้เลี้ยงดูว่าพฤติกรรมทางอารมณ์ที่เด็กแสดงออกเช่นนั้น บ่งถึงลักษณะตามธรรมชาติที่เป็นไปตามวัยของเด็ก หรือบ่งถึงปัญหาบางอย่างที่ต้องรับการแก้ไข นอกจากนี้เด็กยังจำเป็นต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองไม่ให้เกิดอารมณ์หวาดกลัวรุนแรง เพราะการที่ได้รับความหวาดกลัวรุนแรงในวัยของชีวิตซึ่งเป็นวัยวิกฤตินี้จะส่งผลถึงการชะงักทางพัฒนาการด้านอื่น ๆ หรือแม้แต่การถดถอยสู่พัฒนาการขั้นต่ำลงไป และการดูแลส่งเสริมให้เด็กมีอารมณ์ดีในปฐมวัยยังส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งเมื่อได้วางมาตรฐานอย่างไรลงไปแล้วเปลี่ยนเป็นอื่นได้ยากในภายหลัง

ลักษณะพัฒนาการและความต้องการด้านสังคม (ทิสนา แจมมณี และคณะ, 2536)

พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีลักษณะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อเด็กได้พบปะบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัวและเริ่มแยกจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เด็กเขาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ และเรียนรู้บทบาทเบื้องต้นของตนเองซึ่งทำให้เขาเริ่มให้ความสำคัญและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น

สำหรับเด็กวัย 3-6 ปี จะมีพัฒนาการทางสังคมอยู่ในขั้นที่ สาม ดังนี้ คือ

สามปี เริ่มเล่นกับเด็กอื่นและยอมแบ่งของเล่นกับเพื่อนสามารถคอยให้ถึงคราวของตน แสดงความรักใคร่อ่อน ๆ ที่เล็กกว่า สามารถช่วยเหลือทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้

สี่ปี ชอบเล่นกับเด็กอื่น แต่พฤติกรรมไม่คงที่ บางครั้งก็เล่นร่วมมือดี บางครั้งก็ก้าวร้าว รังแกเพื่อน แสดงกริยาโกรธเมื่อถูกขัดใจ สนใจกิจกรรมของผู้ใหญ่และอยากจะทำด้วย

5-6 ปี เล่นร่วมมือกับผู้อื่นได้ เข้าใจกฎเกณฑ์และกติกาของการเล่น เข้าใจซ้าย ขวา เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ สนใจที่จะรู้จักอายุ ชื่อของผู้ใหญ่และเด็กอื่น ๆ รู้จักรสหวาน เค็ม เปรี้ยว ขม สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในบ้านและชุมชน สามารถทำงานบ้านง่าย ๆ ด้วยความตั้งใจตั้งใจ เริ่มแสดงกิริยาอาการขัดขึ้นไม่พอใจ เช่น ถ้าถูกสั่งให้ทำสิ่งที่ไม่พอใจ ก็แก้งทำช้า ๆ คิคคิกกาหรือวิธีเล่นเกมใหม่ ๆ ได้

เด็กอายุหกปีที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจและสังคมดีจะมีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสุข และมีความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. สามารถมีปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี
2. สามารถแบ่งปัน รอคอย และยอมรับกติกา กฎเกณฑ์
3. สามารถช่วยตัวเองได้ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหาร เข้าห้องน้ำได้เอง และช่วยเหลืองานเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้

จากลักษณะพัฒนาการดังกล่าว เด็กจึงต้องได้รับโอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เด็กจะต้องมีบุคคลหลักที่ทำหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิดและสร้างความรู้สึกรักผูกพันด้วยเป็นลำดับแรกตั้งแต่แรกเกิด เด็กจะต้องได้รับการปฏิบัติที่สุภาพ อ่อนโยน และเอื้ออาทรจากบุคคลรอบข้าง เพื่อให้เกิดความรู้สึกรับประกัน ปลอดภัย และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น

ลักษณะพัฒนาการและความต้องการด้านสติปัญญา (ทิสนา เขมมณี และคณะ, 2536)

พัฒนาการทางสติปัญญาในเด็กปฐมวัยมีสองด้านคือ พัฒนาการทางการเรียนรู้ การปรับตัว และพัฒนาการทางภาษา หากเด็กไม่สามารถพัฒนาไปตามขั้นตอนที่เหมาะสมในระยะเวลาหกปีแรกของชีวิต การส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการดังกล่าวในภายหลังจะทำได้ยากมาก หรืออาจทำไม่ได้เลย เพราะช่วงเวลานี้เป็นระยะวิกฤติ (Critical period) ของพัฒนาการดังกล่าว

ลักษณะการพัฒนาการทางการเรียนรู้และปรับตัวโดยทั่วไป สรุปได้ดังนี้คือ

2-3 ปี เขียนวงกลมบนกระดาษหรือพื้นดินทรายได้ ค่อยลอกสามก้อนได้ ชอบถาม “อะไร” “ใครทำ”

3-4 ปี สนใจสิ่งที่เคลื่อนไหว เช่น รถ เรือ เครื่องบิน สัตว์ ชอบฟังนิทาน คำคล้องจอง ชอบถาม “ที่ไหน” “ทำไม”

4-6 ปี ช่างซักถาม วาดรูปคนได้ 2-6 ส่วน สามารถลากเส้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมและสามเหลี่ยมได้ รู้จักวันในสัปดาห์ รู้จักสี 4 สี ชอบเรื่องใกล้ตัว

5-6 ปี ช่างซักถาม วาดรูปคนได้ 4-5 ส่วน ชอบเรื่องที่เป็นจริง ยังไม่ค่อยเข้าใจเรื่องเวลา เริ่มเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดกับตัวหนังสือ

จากการที่เด็กมีลักษณะพัฒนาการทางการเรียนรู้ดังกล่าว เด็กจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กในแต่ละระดับพัฒนาการ เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะได้สำรวจตรวจสอบค้นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การมอง การฟัง การดมกลิ่น การชิม ตลอดจนการดม เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะตรวจสอบความสามารถของตนเองในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และได้ฝึกทำสิ่งที่อยู่ในวิสัยของตนให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะอยู่เงียบ ๆ ใคร่ครวญ คิดพิจารณาและจัดโครงสร้างความคิดของตนให้กว้างขวาง และเป็นระบบระเบียบบ้างตามสมควร เด็กต้องได้ทดลองจัดกระทำกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเองเพื่อพัฒนาความคิดความเข้าใจใจคุณสมบัติทางกายของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับรู้มา เด็กต้องได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับระดับความสนใจ และความสามารถเพื่อช่วยขยายประสบการณ์และโครงสร้าง ความคิดของตน และเด็กจะต้องได้มีโอกาสฝึกฝนจินตนาการโดยไม่ถูกติเตียนว่าเพ้อฝันไร้สาระ เด็กจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมเมื่อแสดงความสนใจ สงสัย หรือ แสดงออกถึงความรู้ความ คิดเพื่อให้เกิดกำลังใจที่จะแสวงหาความรู้และใช้ความสามารถต่อไป นอกจากนั้นเด็กต้องได้รับความเข้าใจจากผู้เลี้ยงดูที่คาดหวังในตัวเขาตามระดับความสามารถที่แท้จริงของเขา ไม่เคี้ยวเช็ญ

หรือโกรธกริ้วเมื่อเด็กไม่เข้าใจหรือทำไม่ได้ และไม่คาดหวังว่างานไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนโดยการทำให้หมด และในกรณีที่เด็กไม่สนใจใคร่รู้ตามธรรมชาติของเด็กทั่วไป เด็กจะต้องได้รับการกระตุ้นเพื่อให้เกิดพัฒนาการไปตามขั้นตอนอย่างเหมาะสมด้วย

3. การเล่นของเด็กปฐมวัย

การเล่นเป็นกิจกรรมที่เป็นหัวใจ และมีความสำคัญยิ่งในวัยเด็ก ธรรมชาติของเด็กจะชอบเล่น การเล่นนอกจากจะเป็นการสนองความต้องการทางจิตใจ คือ เกิดความสนุกสนานแล้ว การเล่นยังเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ในขณะที่เล่นเด็กจะไม่สนใจสิ่งอื่นใดที่อยู่รอบตัวเลย ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย ดังนั้นถ้าเราเข้าใจความสำคัญของการเล่นเข้าใจ ธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์จากสิ่งที่เด็กพอใจและหาวิธีส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมก็จะช่วยให้ประสบการณ์ที่จัดให้เด็กมีคุณค่า และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กอย่างแท้จริง

เด็กจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ขณะที่เด็กเล่นก็จะมีโอกาสพัฒนาการคิดอย่างอิสระ เด็กจะได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ และความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและสายตา ซึ่งเป็นพื้นฐานและเป็นการเตรียมความพร้อมในการอ่าน เด็กจะเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยการแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (เยาพา เตชะคุปต์, 2528)

โฟรเบล (Frobel อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี และคณะ, 2536) นักศึกษาปฐมวัย เชื่อว่า การที่เด็กมีความสัมพันธ์กับ โลกรอบตัวด้วยการรับรู้สิ่งภายนอกและการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดภายในออกมาแต่การรับรู้และการถ่ายทอดนี้มีทั้งที่สอดคล้องและขัดแย้งกัน การเล่นซึ่งถือเป็นการจำลองสถานการณ์จริงในชีวิตจึงเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้ฝึกการรับรู้และการถ่ายทอดอย่างผสมกลมกลืนกัน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เป็นอิสระและได้สนองความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ โฟรเบล เชื่อว่าชีวิตที่สมดุลของคนมีพื้นฐานมาจากการเล่นในวัยเด็ก เพราะการเล่นช่วยให้เด็กสร้างความสัมพันธ์กับตนเองกับผู้อื่นกับธรรมชาติรอบตัวและแม้แต่กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

การเล่นเป็นประสบการณ์หลักที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในการเล่นเด็กจะได้สังเกต ทดลอง ค้นคว้า และแก้ปัญหา ไวกอตสกี (Vygotsky อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี และคณะ, 2536) เชื่อว่าเมื่อการเล่นขยายขอบเขตจากของจริงหรือสถานการณ์จริงเป็นการเล่นสมมุติซึ่งห่างตัวเด็ก เด็กจะได้ทำในสิ่งที่เกินอายุ หรือสิ่งที่ไม่ใช่ชีวิตประจำวันของเขา เช่น เล่นสมมุติ เป็นแม่ เป็นหมอ

เด็กจะใช้คำพูด ทำทางและสิ่งสมมุติที่ตนจัดหา คัดแปลง ประดิษฐ์ หรือวาดขึ้น เป็นสื่อความคิด การเล่นในลักษณะนี้เป็นพื้นฐานของการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาทักษะในการคิด จินตนาการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพัฒนาการทางสติปัญญาในเวลาเดียวกัน การเล่นก็เป็น ประสบการณ์ที่สนองความต้องการด้านอื่น ๆ ของเด็กด้วย การเล่นสนองความต้องการทางกายโดย เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เป็นเวลานาน โดยที่ไม่เบื่อหน่าย การเล่นสนองความต้องการทางอารมณ์โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และระบายความรู้สึกต่าง ๆ ที่ถูกสกัดกั้นไว้ในสถานการณ์อื่น การเล่นสนองความต้องการทาง สังคม โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนด้วยการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งและประนีประนอม กับเพื่อนเพื่อจะได้ทำสิ่งที่ชอบร่วมกัน นอกจากนี้การที่ผู้ใหญ่ให้ความสนใจพูดคุยแนะนำซักถาม เด็กในขณะที่เล่นช่วยขยายการเรียนรู้ จากการเล่นของเด็กด้วย

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเล่น

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเล่นเป็นทฤษฎีที่พยายามอธิบายปรากฏการณ์ของการเล่นของเด็กใน ลักษณะต่าง ๆ รวบรวมและ จำแนกได้ดังนี้ (เดือนใจ ทองสำริด, 2530)

1. ทฤษฎีการเล่นคลาสสิก (Classical Theories of Play)

1.1 ทฤษฎีพลังเหลือใช้ (Surplus Energy Theory) มีแนวคิดสำคัญว่าอินทรีย์จะต้องใช้พลังงานในการทำงานก่อน แล้วจึงนำพลังงานที่เหลือใช้มาใช้ในการเล่น

1.2 ทฤษฎีการผ่อนคลาย (Relaxation Theoru) มีแนวคิดสำคัญว่าการเล่นของเด็กนั้นก็เพื่อสนองความต้องการที่จะผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์

1.3 ทฤษฎีการทำซ้ำ (Recapitulation Theory) มีแนวคิดสำคัญว่าการเล่นของมนุษย์ถือได้ว่าเป็นมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่น เด็กเล่นน้ำเพราะบรรพบุรุษของมนุษย์มาจากทะเล เด็กปีนต้นไม้เพราะบรรพบุรุษเก่า คือ ลิง

1.4 ทฤษฎีการเล่นโดยสัญชาตญาณ (Instinct Practice Theory) มีแนวคิดสำคัญว่าการเล่นเป็นการเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคตเป็นลักษณะของสัญชาตญาณ การที่เด็กได้มีหรือไม่ มีประสบการณ์ในการเล่นจะมีผลต่อชีวิตในอนาคต หากได้มีโอกาสนั้นมากก็จะทำให้เด็ก มีโอกาส ฝึกทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตเมื่อโตขึ้น

2. ทฤษฎีการเล่นร่วมสมัย (Contemporary Theories of Play) ประกอบด้วยสองทฤษฎีคือ

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory) มีฟรอยด์ และอีริกสันเป็นผู้ที่มีแนวคิด สำคัญว่าการเล่นเกิดจากการต้องการความพึงพอใจ การที่เด็กจะบรรลุถึงความพึงพอใจได้นั้นต้อง อาศัยการเล่นนั่นเอง การเล่นมีคุณค่าอย่างมากในการบำบัดเพราะการเล่นจะช่วยให้เด็กสามารถลด ความไม่พึงพอใจอันเกิดจากประสบการณ์ได้โดยค่อย ๆ ลดความวิตกกังวลลง

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Developmental Intelligent Theory) เป็นเจตต์ (Piaget) เป็นผู้นำแนวคิดที่สำคัญว่า การเล่นเป็นกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาโดยกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาและการเล่นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และจะพัฒนาไปตามลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่การเล่นที่ใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวแล้วพัฒนาไปสู่การเล่นที่ใช้สัญลักษณ์และการเล่นที่สื่อความคิดความเข้าใจตามลำดับ

พฤติกรรมการเล่นของเด็ก

ซันตัน สมิทท์ (Sutton, 1972 อ้างถึงในเลขา ปิยะอัจฉริยะ, 2524) แยกพฤติกรรมการเล่นออกเป็นสี่แบบ คือ

1. การเลียนแบบ (Imitation)

การเล่นเลียนแบบเป็นการสะท้อนให้ผู้อื่นเห็นและทราบถึงการรับรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของผู้เล่นในด้านที่เกี่ยวกับตัวผู้เล่นหรือเด็ก จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านเข้าทางประสาทสัมผัสแต่ยังไม่เข้าใจหรือรู้ความหมายได้ในทันทีที่รับรู้ (Perceived Unknown) ในการเล่นเลียนแบบ เด็กจะผสมผสานกลมกลืนหรือปรุงแต่งสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่สอดคล้องกับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว คู่ที่เคยแล้ว (Cognized Known) จะเห็นได้จากการที่เด็กมักจะเล่นเลียนแบบสิ่งที่ตนคุ้นเคยก่อนและเห็นว่าสำคัญแต่สถานการณ์หรือสิ่งที่เด็กนำมาเล่นจะแตกต่างกันไปแล้วแต่ภูมิหลังของเด็กแต่ละคน

2. การสำรวจ (Exploration)

ความสนใจ ความสงสัยและความกระตือรือร้น ใคร่รู้ในสิ่งรอบตัวต่าง ๆ เป็นคุณสมบัติประจำตัวของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ 3-6 ปี และเป็นรากฐานของการเล่นเลียนแบบ สำรวจ หากผู้ใหญ่รู้จักสนับสนุนการเล่นให้ถูกวิธีแล้ว คุณสมบัติประจำวัยนี้ก็จะได้รับการพัฒนาและมีจิตตัวเด็กต่อไปเรื่อย ๆ ทั้งยังจะทำให้การเล่นของเด็กเป็นสิ่งที่มีความหมาย ในการเล่นสำรวจเด็กจะใช้ประสาทรับรู้สัมผัสของเขามากจากการจับ จี๊ไชของเล่น กลิ้งไปมา คม คูด ฟังเสียง เป็นต้น ความไวของประสาทรับรู้สัมผัสจะเกิดหรือพัฒนาตามประสบการณ์ใหม่ของการเล่นสำรวจอยู่เสมอ การเล่นสำรวจนี้จะเป็นพฤติกรรมขั้นที่นำเด็กไปสู่การค้นพบและการแก้ปัญหาสิ่งหรือสถานการณ์ที่เด็กไม่เคยเรียนรู้และมีประสบการณ์มาก่อน

3. การทดสอบ (Testing)

ในการเล่นแบบทดสอบเด็กจะอาศัยความรู้ใหม่ที่ได้จากการสำรวจและความรู้เดิมจากประสบการณ์ที่คุ้นเคยเป็นรากฐาน สิ่งที่เด็กได้สำรวจศึกษาแล้วจะเป็นอุปกรณ์ที่เดินนำมาเล่นเพื่อทดสอบว่าคุณสมบัติของของเล่นและวิธีการเล่นที่วางไว้จะเป็นไปตามที่เขาคิดหรือไม่ อย่างไรก็ตามก่อนการทดสอบเด็กจึงควรมีโอกาสที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุหรือสถานการณ์ที่เล่นก่อน โดยการเล่นสำรวจและเล่นเลียนแบบ

คุณค่าของการเล่นทดสอบที่เห็นเด่นชัดคือ ส่งเสริมพัฒนาการการรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล เหตุและผลจะ ได้จากการสรุปจากปรากฏการณ์ที่เกิดจากการทดสอบและผู้เล่นจะได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและเรียนที่จะช่วยตัวเองด้วย

4. การสร้าง (Construction)

การเล่นสร้าง หมายถึง การเล่นที่ผู้เล่นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมใน ลักษณะต่าง ๆ การเล่นสร้างจะเริ่มต้นจากการที่เด็กสามารถแยกสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ออกได้ว่าต่างกัน หรือเหมือนกันอย่างไร โดยมีเหตุผลพอที่จะสรุปแยกแยะความแตกต่างและความเหมือนนั้นได้ (Differentiation Process) และโดยไม่รู้ตัวเด็กจะเริ่มใช้อารมณ์และความคิดเห็นนั้นของเขาออกมา เป็นการกระทำซึ่งตัวเด็กเองสามารถควบคุมได้ การเล่นสร้างนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของเด็กในการรวบรวมอารมณ์ความคิดและเหตุผลให้มาสัมพันธ์กันขึ้นในรูปรวมใหม่ เพื่อก่อให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในด้านสร้างสรรค์ (Creative Imagination) เพื่อให้เป้าหมายของการทำหรือการเล่นสร้างประสบความสำเร็จ ผู้เล่นหรือเด็กยังต้องใช้ความคิดความสามารถอื่น ๆ อีก

ชนิดของการเล่น

โคลัมบัส (Kolumbus,1979:29 อ้างใน เขียวพา เตชะคุปต์, 2524) ได้แบ่งชนิดการเล่นเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ การเล่นอย่างอิสระ (Free Play) และการเล่นสมมุติ (Dramatic Play)

1. การเล่นอย่างอิสระ เป็นช่วงเวลาที่เด็กจะได้มีโอกาสเล่นทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2. การเล่นสมมุติ โฟเนกซ์ (Phoenex) กล่าวว่า จากการการเล่นสมมุติ เด็กจะเสาะแสวงหาความหมายของชีวิตเมื่อเด็กเล่นสมมุติเป็นบุคคลนั้น บุคคลนี้ เด็กจะสามารถเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมดีขึ้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523: กร./2523)

4. แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3-6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ , 2540)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี เป็นการจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักการ

เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี ทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยจัดในลักษณะของการเตรียมความพร้อมผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย

เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเต็มศักยภาพ มุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

จุดมุ่งหมาย

แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3-6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เด็กมีสุขภาพที่ดี เจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรมและจริยธรรม
3. เพื่อให้เด็กสามารถช่วยตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัยของตนเอง
4. เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม
5. เพื่อปลูกฝังให้เด็กรักษาสาธารณสมบัติ รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าความสำคัญของวัฒนธรรมและท้องถิ่นที่อาศัยอยู่
6. เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
7. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถและได้รับการตอบสนองตามความต้องการพื้นฐาน
8. เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้เหมาะสมกับวัย
9. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อายุของผู้เรียน

เด็กอายุระหว่าง 3-6 ปี

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษา โดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เข้ารับการศึกษา โดยใช้เวลการจัดประสบการณ์สัปดาห์ละไม่เกินห้าวัน

แนวการจัดกิจกรรม

1. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อสนองต่อความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก
3. จัดกิจกรรมการเล่นที่หลากหลายให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่นตามความสนใจ
4. จัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล

5. จัดกิจกรรมที่มีความสมดุล มีทั้งกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เคลื่อนไหวและสงบ

6. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเองต่อส่วนรวม และบอกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่นได้

8. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เด็กมีโอกาสเล่นร่วมกับผู้อื่น

9. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้มีความอบอุ่นเป็นกันเอง เน้นให้เด็กมีความสุขในการร่วมกิจกรรม

การวัดและประเมินพัฒนาการ

การวัดและการประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ดูผลงานการสนทนา ซักถาม การประเมินพัฒนาการควรทำหลาย ๆ ครั้งจนได้ผลสรุปที่ชัดเจน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้มีใช่เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินได้หรือตก

เป้าหมายพัฒนาการของเด็กวัย 3-6 ปี

ในการพัฒนาเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแนวการจัดประสบการณ์นั้นต้องยึดพัฒนาการของเด็กเป็นหลักโดยคำนึงถึงวัย ความสามารถและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาเป้าหมายที่พึงประสงค์ของพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ก่อนที่จะจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ

เป้าหมายที่พึงประสงค์จะให้เกิดในตัวเด็กวัย 3-6 ปี มีดังต่อไปนี้

ด้านร่างกาย

พัฒนาการด้านร่างกายเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะและความสามารถทางร่างกายของเด็กตั้งแต่แรกเกิดอย่างต่อเนื่อง เช่น ความสามารถในการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทางการเคลื่อนไหว ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบังคับกล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ เป้าหมายในการพัฒนาด้านร่างกายของเด็กมีดังนี้

1. สุขภาพอนามัย มีร่างกายสมบูรณ์ มีน้ำหนัก ส่วนสูง ได้ตามเกณฑ์
2. การเคลื่อนไหว
 - 2.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

วัย 3-4 ปี

โยนลูกบอลระยะไกล หนึ่ง เมตรได้

เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้

วิ่งตามลำพังได้

กระโดดขึ้น – ลง อยู่กับที่ได้

วัย 4-5 ปี

รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง

เดินขึ้น – ลง บันไดสลับเท้าได้

เดินต่อเท้าบนกระดานแผ่นเดียวได้

วิ่งและหยุดได้คล่อง

กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้

วัย 5-6 ปี

รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นได้ด้วยมือทั้งสอง

เดินขึ้น - ลง บันได สลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว

เดินต่อเท้าถอยหลังบนกระดานไม้ทรงตัวได้

วิ่งได้รวดเร็วและหยุดได้ทันที

กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้

2.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

วัย 3-4 ปี

ตัดกระดาษให้ขาดได้

เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ได้

วัย 4-5 ปี

ตัดกระดาษให้อยู่ในแนวเส้นตรงตามที่กำหนดให้

เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้

ร้อยลูกปัดขนาดเล็กได้

วัย 5-6 ปี

ตัดกระดาษให้อยู่ในแนวเส้นโค้งตามที่กำหนดได้

เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้

ใช้เชือกร้อยวัสดุตามแบบได้

พับกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ ได้

ด้านอารมณ์และจิตใจ

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และจิตใจ เช่น ดีใจ เสียใจ สนุกสนาน ตกใจ โกรธ ฯลฯ รับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น เป้าหมายในการพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กมีดังนี้

1. การแสดงออกทางด้านอารมณ์

วัย 3-4 ปี

- ร่าเริง แจ่มใจ
- แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก
- เริ่มแสดงออกทางอารมณ์ ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

วัย 4-5 ปี

- ร่าเริง แจ่มใส
- เริ่มควบคุมอารมณ์ได้บ้างขณะ
- แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

วัย 5-6 ปี

- ร่าเริง แจ่มใส
- ควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น มีเหตุผล
- แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2. ความรู้สึกรู้สีกที่ติดต่อตนเองและผู้อื่น

วัย 3-4 ปี

- เริ่มรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง
- เริ่มรู้จักเลือกเล่นสิ่งที่ตนชอบ สนใจ
- เริ่มมีความมั่นใจในตนเอง

วัย 4-5 ปี

- รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง
- รู้จักเลือกเล่นสิ่งที่ตนชอบ สนใจ
- เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- มีความมั่นใจในตนเอง

วัย 5-6 ปี

- รู้บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- รู้จักเลือกเล่น ทำงานตามที่ตนชอบ สนใจและทำได้
- รู้จักชื่นชมในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก

3. คุณธรรมและจริยธรรม

วัย 3-4 ปี

- เริ่มแสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง
- ไม่ทำร้ายผู้อื่นเมื่อไม่พอใจ

- เริ่มรู้ว่าของสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น
- เริ่มรู้จักเก็บของเล่น
- เริ่มรู้จักการรอคอย
- เริ่มตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้

วัย 4-5 ปี

- แสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง
- ไม่ทำร้ายผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
- ไม่แย่งหรือหยิบของของผู้อื่นมาเป็นของตน
- รู้จักเก็บของเล่นเข้าที่
- รู้จักการรอคอยอย่างเหมาะสมกับวัย
- รู้จักการตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น

วัย 5-6 ปี

- แสดงความรักเด็กที่เล็กกว่าและสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ
- ไม่ทำร้ายผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเสียใจ
- ไม่หยิบของของผู้อื่นมาเป็นของตน
- รู้จักจัดเก็บของเล่นเข้าที่
- รู้จักการรอคอยและการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง
- รู้จักการตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

ด้านสังคม

พัฒนาการด้านสังคมเป็นความสามารถในการช่วยเหลือตนเองและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นซึ่งสังเกตได้จากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเล่นและการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป้าหมายในการพัฒนาด้านสังคมของเด็กมีดังนี้

1. การช่วยเหลือตนเอง

วัย 3-4 ปี

ล้างมือได้

ติดและถอดกระดุมขนาดใหญ่ได้

รินน้ำดื่มเองได้

รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง

เริ่มรู้จักใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม

วัย 4-5 ปี

แต่งตัวได้

รับประทานอาหารได้ด้วยตนเองโดยไม่หกเลอะเทอะ

รู้จักทำความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม

วัย 5-6 ปี

เลือกเครื่องแต่งกายของตนเองได้และแต่งตัวได้
ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหารได้
ทำความสะอาดร่างกายได้
การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการมีคุณธรรมจริยธรรม

วัย 3-4 ปี

เริ่มเล่นกับเด็กอื่นได้
เริ่มรู้จักการขอโทษ
เริ่มแบ่งปันสิ่งของ
เริ่มปฏิบัติตามกฎ กติกาต่างๆ
รู้จักทำงานที่ได้รับมอบหมาย

วัย 4-5 ปี

เล่นร่วมกับผู้อื่นได้
รู้จักการให้อภัย การขอโทษ
เริ่มช่วยเหลือผู้อื่น
ปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงร่วมกัน
มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
เริ่มรู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม
มีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน

วัย 5-6 ปี

เลือกเพื่อนของตนเองได้
ช่วยเหลือผู้อื่นได้
รู้จักการให้และการรับ
ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน
ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ
เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
มีมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
เล่นหรือทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยได้
การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

วัย 3-4 ปี

เริ่มรู้จักแสดงความเคารพ

ทิ้งขยะให้ถูกที่
ไม่ทำลายสิ่งของเครื่องใช้

วัย 4-5 ปี

รู้จักแสดงความเคารพ
ทิ้งขยะให้ถูกที่
รักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน

วัย 5-6 ปี

แสดงความเคารพได้เหมาะสมกับโอกาส
ทิ้งขยะให้ถูกที่
ช่วยดูแลรักษาสິงแวดล้อมรอบตัว

ด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรับรู้ ความคิดความเข้าใจ การใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ เป้าหมายในการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กมีดังนี้

วัย 3-4 ปี

ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้
บอกชื่อของตนเองได้
บอกสิ่งที่ต้องการได้
รู้จักใช้คำถาม “อะไร”
สามารถโต้ตอบด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
บอกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รอบตัวได้
ขีดเขียนเส้นอย่างอิสระได้
จับคู่สีต่าง ๆ ได้ประมาณ 3-4 สี
เข้าใจเปรียบเทียบขนาด เช่น “เล็ก” “ใหญ่”
เรียงลำดับสิ่งของได้ตามขนาด
เรียนรู้จากการสังเกตและเลียนแบบผู้อื่น
นับปากเปล่า 1-5 ได้
จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5
วาดภาพตามความพอใจของตน
เลียนแบบท่าทางการเคลื่อนไหวต่าง ๆ
ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองสั้น ๆ

วัย 4-5 ปี

ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้

บอกชื่อ นามสกุลของตนเองได้
 เล่าเรื่องที่พบเห็นได้
 รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”
 อ่านภาพจากหนังสือได้
 เขียนภาพและสัญลักษณ์ตามความต้องการของตนเองได้
 ซึ่และบอกสีได้ประมาณ 4-6 สี
 นักปากเปล่า 1-10 ได้
 เรียนรู้จากการสังเกต ฟังด้วยตนเอง
 เข้าใจความหมายของคำที่เปรียบเทียบเช่น “ใหญ่” “ใหญ่มาก” “ใหญ่ที่สุด”
 เข้าใจความหมายของเวลา เช่น “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “พรุ่งนี้”
 จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้
 ตำรวจและทดลองเล่นกับของเล่นหรือสิ่งของต่าง ๆ ตามความคิดของคนได้
 วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนได้
 เล่านิทานหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้
 เคลื่อนไหวท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้

วัย 5-6 ปี

ฟังแล้วนำมาเล่าถ่ายทอดได้
 บอกชื่อ นามสกุล วันเกิด ที่อยู่ได้
 แสดงท่าทางตามคำสั่งได้ถูกต้อง
 รู้จักใช้คำถาม “อย่างไร” “ที่ไหน”
 จัดลำดับภาพจากเหตุการณ์ได้
 เขียนชื่อ นามสกุลของตนเองตามแบบได้
 บอกและจำแนกสีต่าง ๆ ได้
 รู้ค่าของจำนวน 1-10
 จำแนกสิ่งของตามสี รูปทรง ขนาดได้
 บอกเวลา “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “พรุ่งนี้” ได้ถูกต้อง
 จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ดี
 เริ่มสร้างสรรคงานใหม่ ๆ จากสิ่งของที่มีอยู่
 ใช้สิ่งของรอบ ๆ ตัวเป็นสื่อในการเล่น
 วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนได้
 เล่านิทาน เล่าสิ่งที่ตนคิดหรือเรื่องราวตามจินตนาการได้
 เคลื่อนไหวท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้

เล่นบทบาทสมมติตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3-6 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรม ผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

หลักการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ

2. กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมที่จัดควรให้โอกาสเด็กได้เล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีทั้งกิจกรรมที่ต้องใช้กำลังและไม่ใช้กำลังอย่างได้สัดส่วน และมีเวลาให้เด็กได้พักผ่อนด้วย

4. จักระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัยสามขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ แปด นาที

วัยสี่ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12 นาที

วัยห้าขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

5. กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนที่เป็นรูปธรรม ให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สัมผัส ตำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่ ครูเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อม เตรียมกิจกรรม จัดหาสื่อให้ คอยสังเกตพฤติกรรมเด็ก ตั้งคำถาม กระตุ้นให้ เด็กคิด ให้ข้อเสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

กิจกรรมสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี

กิจกรรมหลักที่ควรจัดเป็นประจำทุกวัน มีดังนี้

1. **กิจกรรมเสรี** เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น มุมประสบการณ์และศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ภายในห้องเรียน เช่นมุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ มุมหนังสือ เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรี

2. **กิจกรรมสร้างสรรค์** เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกรักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะหรือวิธีการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ เช่น การวาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ปั้น ฉีก ตัด ปะ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ครูอาจเลือกจัดต่าง ๆ กัน วันละ 2-3

กิจกรรมทุกวัน ให้เด็กได้มีโอกาสเลือกทำตามความสนใจโดยครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนให้เด็กเล่น

3. **เกมการศึกษา** เกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาการคิดของเด็กช่วยพัฒนากล้ามเนื้อเด็กประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี เช่น เกมการจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ ต่อภาพเหมือนหรือโดมิโน ลอดโด ภาพตัดต่อ เกมต่อตามแบบ เกมร้อยลูกปัดตามแบบต่างๆ ฯลฯ เกมการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์ เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ

4. **กิจกรรมเสริมประสบการณ์** เป็นกิจกรรมที่อยู่ในวงกลม หรือกิจกรรมที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ซึ่งจัดให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดในลักษณะต่างๆ เช่น สนทนา นิทาน สาธิตทดลอง ทักษะศึกษา

5. **กิจกรรมกลางแจ้ง** เป็นกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นของเล่นประเภทลาก เข็น จูง เล่นทราย เล่นน้ำ ถีบจักรยาน 3 ล้อ เคลื่อนไหวข้ามเครื่องกีดขวางอย่างง่าย ๆ เล่นเกมต่าง ๆ การละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมนี้จะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และการทำงานประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะต่าง ๆ การเล่นกลางแจ้งเป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง อารมณ์จิตใจเบิกบานสดชื่นแจ่มใสมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับเด็กและผู้ใหญ่ทำให้รู้บทบาทของการเล่นและการอยู่ร่วมกัน

6. **กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ** เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือคำสั่ง ส่งเสริมด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ จังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบ เช่น เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะระฆังสามเหลี่ยม รำมะนา กลอง ฯลฯ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะอาจนำคำคล้องจอง การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การเต้น การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ มาประกอบในการทำกิจกรรม และก่อนจบกิจกรรมควรมีช่วงเวลาให้เด็กได้พักผ่อน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี สามารถนำมาจัดลงในตารางกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งครูและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร โดยมีหลักการจัดดังนี้

1. จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม
2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาเกินกว่า 20 นาที
3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง เด็กมักจะสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายง่าย อาจใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่กับกล้ามเนื้อเล็กและ กิจกรรมที่ใช้กำลังกับไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับ กับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยมากเกินไป

ตัวอย่างกิจกรรมประจำวัน

08.00-08.30	รับเด็ก
08.30-08.45	เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.45-09.00	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00-09.20	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20-10.20	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
10.20-10.30	พัก (ของว่างเช้า)
10.30-10.45	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
10.45-11.30	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30-12.00	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00-14.00	นอนพักผ่อน
14.00-14.20	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20-14.30	พัก (ของว่างบ่าย)
14.30-14.50	เกมการศึกษา
14.50-15.00	เตรียมตัวกลับบ้าน

หมายเหตุ กิจกรรมประจำวันที่น่าเสนอนี้สามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน โรงเรียน ตัวเด็กอาจสลับกิจกรรมก่อน หลัง เร็วหรือช้ากว่าตารางที่เสนอ แต่ควรจัดกิจกรรมให้ครบทุก ประเภท

5. ความสำคัญของพลศึกษา

พลศึกษาเป็นวิชาแขนงหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยใช้กิจกรรมทางกายที่เลือกสรรแล้วว่าดีเป็นสื่อ ดังนั้นกิจกรรมพลศึกษาจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในหลักสูตรของ โรงเรียนเพราะเป็นวิชาหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเจริญองกงามและพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยเฉพาะในเด็กเล็กที่มีความต้องการการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ทำให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับประสบการณ์ด้วยตนเองจากประสาทสัมผัสทั้งห้า ดังที่วอร์คคี้ เพียร์ชอป (2527) กล่าวว่า พลศึกษาเป็นกระบวนการการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญองกงามและมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ

อารมณ์ และสังคมโดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ฟอง เกิดแก้ว (อ้างในมัณฑนา ทับทิม, 2540) พลศึกษาเป็นวิชาที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อชีวิตของเด็กนักเรียนในโรงเรียนเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ จะแตกต่างกันบ้างตรงวิธีการสื่อกลางของการเรียนที่นำมาใช้เท่านั้น คือครูพลศึกษาใช้การออกกำลังกายในการเล่นกีฬาเป็นสื่อกลางในการเรียน โดยให้นักเรียนได้เรียนด้วยการกระทำ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

กิจกรรมพลศึกษากับการส่งเสริมพัฒนาการ

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ

ตามหลักสรีรวิทยา ร่างกายของคนหรือสัตว์ทุกชนิดตั้งแต่เกิดจนตาย ล้วนต้องการการออกกำลังกายเพื่อการเจริญเติบโต และรักษาไว้ซึ่งสมรรถภาพและสุขภาพด้วยกันทั้งสิ้น

การออกกำลังกายเป็นประจำและสม่ำเสมอจะช่วยให้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้รับการกระตุ้น เป็นผลให้ร่างกายมีความแข็งแรงทนทาน สามารถจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นเวลานาน และภายหลังกิจกรรมแล้วร่างกายก็สามารถคืนกลับสู่สภาพปกติเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถของกล้ามเนื้อของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะขึ้นอยู่กับกฎการใช้และไม่ใช้ (Law of Use and Disuse) คือถ้ากล้ามเนื้อส่วนใดของร่างกายได้รับการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายอยู่เสมอ กล้ามเนื้อส่วนนั้นจะโตหรือหนา มีสมรรถภาพในการทำงานสูง ถ้ากล้ามเนื้อส่วนใดไม่ได้ออกกำลังกาย หรือไม่ได้เคลื่อนไหวก็จะลีบเล็กลงและมีสมรรถภาพในการทำงานต่ำลงด้วย

นอกจากนี้การออกกำลังกายเป็นประจำและสม่ำเสมอ จะมีประโยชน์ต่อร่างกายด้านอื่น ๆ อีกมากเช่น หัวใจจะแข็งแรงสามารถส่งโลหิตไปหล่อเลี้ยงร่างกายได้มาก อัตราการเต้นของชีพจรต่ำ การส่งโลหิตไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแต่ละครั้งได้มาก ทำให้สามารถส่งอาหารและออกซิเจนไปหล่อเลี้ยงเซลล์ของร่างกาย นำของเสียและคาร์บอนไดออกไซด์จากเซลล์ไปขับถ่ายได้เร็วขึ้น

ตามหลักของสรีรวิทยา สไมเลย์ และกลด์ (Smiley and Gloud อ้างถึงในวรศักดิ์ เพียรชอบ, 2527) ได้พบว่าความต้องการออกกำลังกายของเด็กวัยต่าง ๆ จะมีดังนี้คือ

อายุ 1-4 ขวบ ร่างกายต้องการการเคลื่อนไหวและออกกำลังกายตลอดเวลา

อายุ 5-8 ขวบร่างกายต้องการการออกกำลังกายด้วยการวิ่ง การกระโดด ปีนป่ายหรืออื่น ๆ อย่างน้อยวันละสี่ชั่วโมง

แต่อย่างไรก็ดี การออกกำลังกายเป็นประจำนั้น ถ้าจะให้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงแล้ว ควรจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักและวิธีการ มิฉะนั้นการออกกำลังกายนั้นจะเสียเวลาเปล่าไม่ได้รับประโยชน์ หรือได้รับประโยชน์แต่เพียงส่วนน้อย หรือบางครั้งอาจเป็นโทษก็ได้

ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ

ความสัมพันธ์ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อนั้นก็คือ การที่ร่างกายสามารถจะเคลื่อนไหว ได้จังหวะกลมกลืนสง่างามได้ผลดีและประหยัดพลังงานให้มากที่สุด ทั้งนี้รวมถึงการเคลื่อนไหว เกี่ยวกับ การทำงาน การเล่นกีฬา การเดิน การวิ่ง การกระโดด การขว้างปา และอื่นๆอีกด้วย ซึ่งการเคลื่อนไหว ในกิจกรรมเหล่านี้จะดีหรือไม่ดีจะขึ้นอยู่กับการทำงานสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อของร่างกาย

กิจกรรมต่าง ๆ ทางพลศึกษาจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ ในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ เหล่านี้ได้เป็นอย่างดี จากความสัมพันธ์ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อใน การที่จะทำงานประสานกันได้เป็นอย่างดีนี้เองจะเห็นหนทางนำไปสู่การมีทักษะในการกีฬาขั้น ทักษะของการกีฬาต่าง ๆ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในวิชาพลศึกษาเพราะจะเป็นหนทางที่จะ ทำให้บุคคลได้รับประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมใน โอกาสข้างหน้าต่อไปอีกด้วย

กิจกรรมทางพลศึกษาเราจะเห็นว่า บุคคลมักจะชอบมีส่วนร่วมอย่างสนุกสนานเป็นประจำ อยู่เสมอ ในกิจกรรมหรือกีฬาที่ตัวเองมีทักษะดี ตัวอย่างเช่น ถ้ามีเด็กคนหนึ่งว่ายน้ำได้ เขาจะชอบ ว่ายน้ำอยู่เสมอ เล่นแบดมินตันได้ก็มักจะชอบเล่นแบดมินตันอยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อเด็กเล่นว่ายน้ำหรือ แบดมินตันอยู่เสมอแล้วผลก็คือ เด็กจะได้รับประโยชน์ทำให้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย และ ประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้คือด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคมอีกด้วย

ทักษะในการกีฬานี้เราไม่สามารถจะทำให้มีขึ้นมาภายในเวลาสั้น จะต้องใช้เวลาฝึกหัดหรือ เรียนซ้ำซากเป็นเวลานานและหลายครั้ง หรือกิจกรรมบางอย่างบางทีอาจจะต้องใช้เวลาเป็นปีก็ได้ แต่ระยะเวลาที่สอนง่ายและได้ผลดีที่สุด คือ ในวัยเด็กหรือร่างกายอยู่ในระหว่างการเจริญเติบโต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเริ่มทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อจะเริ่มในวัยเด็กเล็ก เช่น เริ่มคลาน เดิน วิ่ง และกระโดด ฉะนั้นการที่จะให้บุคคลได้มีการพัฒนาทางความสัมพันธ์ ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อได้ดี เพื่อจะนำไปสู่การมีทักษะดีมีประสิทธิภาพนั้นควรจะเริ่มตั้งแต่ วัยเด็กเป็นต้นมาจนกระทั่งผู้ใหญ่

2. ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม

กิจกรรมพลศึกษาถ้าอยู่ภายใต้การจัดและดำเนินการของผู้นำที่มีความรู้และความสามารถ แล้วจะส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้นำที่มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม หมู่พวกและสังคมที่เขาใช้ชีวิตอยู่ได้ดี เช่น ด้านคุณลักษณะประจำตัวจะส่งเสริมให้มีความ กล้า ความริเริ่ม การมีศีลธรรมจรรยา ความอดทนความเชื่อมั่นในตนเอง การรู้จักยับยั้งชั่งใจ และ อื่นๆ สำหรับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับหมู่และพวก ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ความ สุภาพอ่อนโยน ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดี ความเป็นผู้นำใจนักกีฬา การ เคารพสิทธิของผู้อื่น การรู้จักเคารพต่อกฎกติกาการเล่น การเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม

การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เหล่านี้เป็นต้น คุณลักษณะเหล่านี้ถือว่ามีค่าจำเป็นและสำคัญสามารถที่จะถ่ายทอดไปใช้ในสถานการณ์ของการมีชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมาก

นอกจากนี้ในเวลาเรียนพลศึกษาครูจะสามารถทราบว่าเด็กคนไหนมีนิสัยใจคอเป็นอย่างไร เช่น ชอบเก็บตัว ชอบแสดงออก ชอบแยกตัวไปจากหมู่ ใจน้อย ก้าวร้าว หรืออื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายหรือไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมก็ควรจะได้รับส่งเสริมไปในทางที่ถูกต้องที่คิดงามมากยิ่งขึ้นต่อไปอีก อุปนิสัยใจคอเหล่านี้เด็กจะแสดงออกให้ครูได้เห็นในเวลาเรียนพลศึกษาโดยเด็กไม่รู้สึกรู้สึกละเลย เพราะในเวลาเรียนนั้นเด็กจะพบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในทางที่สปรบอารมณและไมสปรบอารมณ จะทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน พอใจหรือไม่พอใจตามเหตุการณ์นั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ อาการต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออกมานั้นก็จะไปตามภูมิหลังหรือพื้นเพเดิมอันแท้จริงที่เด็กเคยมีมาแต่เดิมนั้น จึงเป็นโอกาสดีที่ครูจะได้เข้าใจและหาทางช่วยเหลือได้ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาไปในทางที่คิดงาม ด้วยเหตุนี้เองสนามกีฬาหรือ ห้องเรียนพลศึกษาจึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า “เป็นห้องปฏิบัติการ” ทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งของห้องเรียน

3. ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ

ปัจจุบันนี้ คนเรามีความลำบากที่จะปรับปรุงตัวให้เข้ากับชีวิตการเป็นอยู่ของสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน การแก่งแย่ง เอารัดเอาเปรียบ รอบๆตัวจะเต็มไปด้วยคนหนาแน่น แออัดเสียงกรีกโครม เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เป็นสาเหตุทำให้เกิดความกลัว เป็นห่วง กังวลตลอดเวลา มีชีวิตจิตใจอยู่ด้วยความไม่ปกคิสุข

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา จะทำให้ได้พักผ่อน ผ่อนคลายความตึงเครียดทางด้านสมองและเส้นประสาท สามารถยื่นหยัดต่องานที่ยากลำบากในวันต่อไปได้ หลักพื้นฐานที่ทำให้เชื่อว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา หรือเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน มีส่วนช่วยในการพัฒนาทางอารมณและรักษาสุขภาพจิตนั้น มีหลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ ร่างกายและจิตใจของมนุษย์เป็นของคู่กันและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะแยกจากกันไม่ได้ โอเบอทอพอเฟอร์ และอุลริช (Oberteuffer and Ulrich อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2527) นักปราชญ์ และนักพลศึกษาที่มีชื่อเสียงได้กล่าววว่า “เวลาเราใช้ความคิด ผลของความคิดนั้นไม่ได้มาจากการทำงานของเซลล์สมองเพียงอย่างเดียวหากแต่มาจากสภาพและการปฏิบัติงานของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายโดยส่วนรวมด้วย” ฉะนั้นจะเห็นว่าเมื่อร่างกายและจิตใจเป็นของคู่กันมีการทำงานประสานกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเช่นนี้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาหรือเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนานมีส่วนช่วยพัฒนาทางด้านอารมณได้เป็นอย่างดี คือจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ และมีอารมณผ่องใสควบคู่กันไปด้วย

เหตุผลที่สำคัญประการที่สอง คือ การกีฬาเป็นการเล่นอย่างหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เล่นได้แสดงออกอย่างอิสระเสรี ทั้งด้านการกระทำและความรู้ตามธรรมชาติ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน โดยไม่หวังผลสิ่งใดตอบแทนนอกจากผลที่เกิดขึ้นจากการกีฬาแล้วจะเป็นการพักผ่อนและระบายความตึงเครียดที่มีอยู่ในตัวบุคคลได้เป็นอย่างดี

4. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านจิตใจ

การพัฒนาทางด้านจิตใจนั้นก็คือ การที่จะสามารถสะสม รวบรวมแก่นสาร ความรู้และสามารถใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง ตีความหมาย และอธิบายความรู้นั้นได้

การเรียนรู้ทางด้านการเคลื่อนไหวหรือทักษะการกีฬาของนักเรียนในระยะแรกนั้นมักจะเป็นการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก (Trial and error) ก่อน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในระยะแรกนักเรียนไม่สามารถจะตีความในทักษะหรือวิธีการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องได้โดยเฉพาะในด้านเกี่ยวกับการทำงานของระบบประสาทและกล้ามเนื้อของแขน ขา ลำตัว สายตา หรือส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับทักษะหรือการเคลื่อนไหวนั้น ๆ นักเรียนจะต้องใช้เวลาในการพิจารณาไตร่ตรองเพื่อให้เกิดความรู้และการประสานงานให้เกิดทักษะในการเล่นกีฬาได้ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้การเรียนการเคลื่อนไหวหรือทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนในระยะแรกจึงมักเป็นไปด้วยความเหนื่อยยากและมีท่าทางงุ่มง่ามไม่กลมกลื่น แต่ในระยะหลังเมื่อนักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการเคลื่อนไหวการประสานงานและสามารถฝึกหัดได้โดยถูกต้องแล้ว การเรียนนั้นจะเป็นไปได้โดยง่าย และมีลักษณะกลมกลื่นกันเป็นอย่างดี และทำให้การเรียนรู้การเคลื่อนไหวในสิ่งนั้นเป็นไปโดยอัตโนมัติ

เป็นที่ยอมรับว่าพัฒนาการทางด้านจิตใจนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญและแน่นอนที่สุดประการหนึ่งนั้น คือ สุขภาพและสมรรถภาพของร่างกาย การเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายอยู่เสมอจะทำให้ร่างกายมีสมรรถภาพดี และสุขสมบูรณ์ เป็นผลทำให้จิตใจผ่องใส ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตใจที่ผ่องใสจะอยู่ในเรือนร่างที่สมบูรณ์” (Mens sana in corpore sano) ฉะนั้นวิชาพลศึกษาซึ่งเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมสมรรถภาพ และกลไกทางด้านร่างกาย มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในด้านสติปัญญาหรือทางด้านจิตใจด้วย คือ จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และนำความรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์ประจำวันหรืออย่างน้อยก็เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีสมรรถภาพและสุขภาพดีทำให้จิตใจผ่องใสสามารถประกอบกิจกรรมการเรียนประจำวันได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายและความมุ่งหมายเฉพาะของแต่ละกิจกรรม

กิจกรรมของพลศึกษาต้องเป็นกิจกรรมที่เคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่มีติดตัวเด็กมาตั้งแต่เกิด คือ การเดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ขว้างปา ห้อยโหน ฯลฯ ให้ได้เจริญมีพัฒนาการอย่างถูกต้อง ถูกส่วน ด้วยเหตุนี้ขอบข่ายของกิจกรรมทางพลศึกษาควรจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ (ไพวัลย์ ตัณฑพูน, 2530)

1. กิจกรรมการเล่นเบ็ดเตล็ด (Low organization games)
2. กิจกรรมการเล่นเป็นนิยายและการเลียนแบบ (Mimetics and story play)
3. กิจกรรมการเล่นเข้าจังหวะ (Rhythmic activities)

4. กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพตัวเอง (Self – testing activities)
5. กิจกรรมการเล่นนำไปสู่กีฬาใหญ่ หรือเกมนำ (Lead-up games)

1. กิจกรรมการเล่นเบ็ดเตล็ด (Low organization games)

กิจกรรมการเล่นเบ็ดเตล็ด ได้แก่ กิจกรรมทุกอย่างตั้งกติกาลเล่นที่ไม่มีกฏกติกา และการจัดมากมายเหมือนเกมกีฬาใหญ่ ๆ การเล่นเบ็ดเตล็ดอาจแบ่งได้ดังนี้

1. การเล่นเกมเลียนแบบ เลียนแบบสัตว์ เครื่องบิน รถไฟ ฯลฯ
2. การเล่นเกมเป็นนิยายให้เด็กทำตาม
3. การเล่นเกมที่มีที่หมายหรือชิงที่หมายและบอลเกม
4. การเล่นเกมหนีไล่ หรือจับ
5. การเล่นเกมแข่งขันรายบุคคล
6. การเล่นเกมแข่งขันแบบผลัด
7. การเล่นเกมแข่งขันประเภทเป็นหมู่
8. การเล่นเกมนำไปสู่กีฬาใหญ่

ความมุ่งหมายเฉพาะของกิจกรรมการเล่นเบ็ดเตล็ดมีดังนี้

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนทนในการเล่น การเรียน ไม่เป็นผู้นั่งเฉย นิยมชอบในการเล่นกีฬา
2. เพื่อให้เด็กมีโอกาสฝึกฝนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความกล้าในทางที่ถูกที่ควร มีนิสัยรักการแข่งขัน และการต่อสู้พญภัย
3. เพื่อให้เด็กมีสุขภาพ อนามัยที่ดี ทั้งทางกายและทางจิตใจ ทั้งยังเป็นการสนองความต้องการของเด็กทางด้านจิตวิทยาของเด็ก เนื่องจากเด็กมีนิสัยไม่อยู่นิ่งเฉย
4. เพื่อให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกฝนการเข้าสังคม มีความสามัคคี รักพวกพ้อง รักหมู่คณะ
5. เพื่อฝึกให้เด็กเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการให้อภัย

2. กิจกรรมการเล่นเป็นนิยายและการเลียนแบบ (Mimetics and story play)

กิจกรรมการเล่นเป็นนิยายเลียนแบบ คือ การเล่นเกมเป็นนิทานหรือนิยาย ตลอดจนการเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดจินตนาการหรือฝึกการคิดการเล่นเป็นนิยาย คือ การแสดงท่าทางประกอบนิยายนั้น ๆ เช่น ไปตลาด ไปเที่ยวไปเที่ยวเขาดิน เทียวเขียงใหม่ เทียวน้ำตก

การเลียนแบบ คือ การทำให้เหมือน เช่น เลียนแบบรถไฟ เครื่องบิน เลียนแบบพวกสัตว์ต่าง ๆ เช่น กระต่าย แมว หมา ช้าง หมี ยีราฟ การเลียนแบบนี้เพื่อให้เด็กเกิดจินตนาการ

ความมุ่งหมายเฉพาะของกิจกรรมการเล่นเป็นนิยายและเลียนแบบ ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก

2. เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และพอใจในการเล่น
3. เพื่อให้เด็กเกิดความชำนาญในการเล่นเคลื่อนไหวต่าง ๆ เบื้องต้น

3. กิจกรรมการเล่นเข้าจังหวะ (Rhythmic activities)

กิจกรรมการเล่นเข้าจังหวะ ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ทักษะการเล่นไหว เดิน กระโดด เขย่งกระโดด โห่ โห้ง กระโดดสลับเท้า กระโดดหลัง ข้าง สลับเท้า ตบมือ (ให้เข้ากับจังหวะดนตรี) เล่นเกมพร้อมกับร้องเพลง (Singing games) เคลื่อนไหวไปตามเนื้อเพลง (Motion songs) การเดินรำพื้นเมือง (สแควดแดนซ์ สก๊อตแดนซ์ โลงแดนซ์ ฯลฯ) ฟ้อนรำต่าง ๆ รำไทย รำวง ฯลฯ การเต้นรำสากล รวมทั้งการเต้นรำที่มีความหมายและสร้างสรรค์ (Creative dance)

กิจกรรมการเล่นเข้าจังหวะต้องอาศัยจังหวะและเครื่องดนตรีทั้งหลาย เช่น เสียงฉิ่ง ฉาบ เสียงเคาะ เสียงปรบมือ ฯลฯ เมื่อได้เครื่องทำจังหวะแล้ว จัดหาเกมที่เล่นจังหวะนั้น ๆ กิจกรรมบางอย่างไม่ต้องใช้เครื่องดนตรีก็ได้ โดยใช้วิธีร้องปรบมือเป็นจังหวะ เคาะจังหวะก็ได้ เด็กต้องฟังจังหวะเป็น สำหรับให้เคลื่อนไหวไปตามจังหวะที่ถูกต้องสวยงาม สนุกสนาน ทักษะทางดนตรี และทางการเคลื่อนไหวกับจังหวะดนตรีที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กเล็ก

ความมุ่งหมายเฉพาะของกิจกรรมเข้าจังหวะ มีดังนี้คือ

1. เพื่อตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กในด้านการเคลื่อนไหวที่มีจังหวะ
1. เพื่อเป็นวิถีทางที่จะให้เด็กได้แสดงตนในลักษณะสร้างสรรค์
2. เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นรวมหมู่กับเพื่อน

4. กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพตัวเอง (Self-testing activities)

กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพตนเอง ได้แก่ กิจกรรมเพื่อเพิ่มความอดทน แข็งแกร่ง เช่น กิจกรรมเลียนแบบสัตว์ หกคะเมนตีลังกา ห้อยโหน ยึดหุ่นต่าง ๆ ต่อตัวจากง่ายไปสู่ยาก และกิจกรรมนั้นรวมเอายิมนาสติก ราวคู่ ราวเดี่ยว ห่วง แทรม โปลีน ฯลฯ ด้วย

ความมุ่งหมายเฉพาะของกิจกรรมทดสอบสมรรถภาพตนเอง มีดังนี้คือ

1. ทำให้เด็กมีสมรรถภาพทางกายที่ดี
2. สนองความต้องการทางด้านความเจริญงอกงามทางกายและจิตใจ
3. ทำให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีทรหดทรวดดี
4. เพื่อทดสอบสมรรถภาพทางกายและความสามารถของเด็ก

5. กิจกรรมการเล่นนำไปสู่กีฬาใหญ่ หรือเกมนำ (Lead-up games)

เกมนำคือกีฬาเล็ก ๆ ที่นำไปสู่กีฬาใหญ่ ๆ ใช้ทักษะเบื้องต้นให้เกิดความชำนาญ เช่น เกมนำไปสู่กีฬาวอลเลย์บอล บาสเกตบอล ฯลฯ

ความมุ่งหมายเฉพาะของกิจกรรมการเล่นนำไปสู่กีฬาใหญ่ หรือเกมนำ มีดังนี้คือ

1. เพื่อเตรียมให้เด็กรู้จักกติกาการเล่นและระเบียบเพื่อนำไปสู่กีฬาใหญ่
2. เพื่อให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินในการเล่น
3. เพื่อให้เกิดทักษะที่ต้องแคล่วว่องไวเป็นพื้นฐานเบื้องต้นเพื่อเป็นสู่ทางไปสู่กีฬาใหญ่

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้แบ่งประเภทของการเคลื่อนไหวออกเป็นสามประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวแบบยืนอยู่กับที่
2. การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่จากที่เดิม
3. การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ

การเคลื่อนไหวแบบยืนอยู่กับที่

การเคลื่อนไหวแบบยืนอยู่กับที่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวของแขน ขา ลำตัว โดยที่ร่างกายยังยืนอยู่ที่เดิม เช่น การก้มลำตัวไปทางข้างหน้า – หลัง ซ้าย – ขวา การเหวี่ยงแขน เหล่านี้เป็นต้น

การเคลื่อนไหวร่างกายโดยร่างกายไม่เคลื่อนที่จากเดิมอาจจะกระทำได้ดังนี้

1. ยืนทรงตัวอยู่กับที่ด้วยเท้าเดียว สองเท้า หรือด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย 3 ส่วน
2. เหยียดแขน ขา ลำตัว หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายไปในทิศทางต่างๆ ให้ได้ไกลที่สุด
3. ทำร่างกายให้เป็นรูปร่างลักษณะต่าง ๆ เช่น เป็นกำแพง ตีกรวด ฯลฯ
4. บิดแขน ขา ลำตัว หรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายพร้อม ๆ กันให้ได้มากที่สุด
5. ขาหนึ่งอยู่กับที่ พยายามเหยียดแขน ลำตัว หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายให้ได้ไกลที่สุด
6. งอตัว และเหยียดตัวสลับกันให้ได้มากที่สุด
7. ทำร่างกายให้มีรูปร่างเล็กและใหญ่สลับกัน
8. จากท่าต่าง ๆ เช่น ท่านั่งอยู่กับพื้น ท่าดันพื้น ท่านอนคลำหรือนอนหงายหรืออื่น ๆ

แล้วให้ทำท่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ยกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้พ้นจากพื้นให้มากที่สุด
- ข. ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเขียนตัวหนังสือในอากาศ หรือทำระบายสี วาดรูป
- ค. เหยียดแขนหรือขาไปในทิศทางต่าง ๆ ให้ได้ไกลที่สุด
- ง. เปลี่ยนตำแหน่งหรือทิศทางต่าง ๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ยืนแขนเดียว

ขาเดียว แขนและขาข้างเดียวกัน หรือสลับแขน และขาคนละข้าง

9. ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเขียนวงกลมโดยใช้ระนาบต่าง ๆ เช่น ขนานกับพื้น ตั้งกับพื้น ทะแยงกับพื้น

10. แสดงตำแหน่งของร่างกายในการว่ายน้ำท่าต่าง ๆ พร้อมทำการเคลื่อนไหวของท่าว่ายน้ำเหล่านั้น

11. จากที่ยืนแยกเท้าที่ห่างกันมาก ๆ ให้บิดลำตัวไปข้างซ้าย ขวา และตะแหันให้ได้ไกลที่สุดเท่าที่จะไกลได้ ใช้มือตะแหันด้านตรงกันข้ามให้ได้ไกลที่สุด

12. ฝึกหัดยืนทรงตัวด้วยท่าต่าง ๆ ด้วยเท้าเดียว มือเดียว และเท้าเดียว

13. เหวี่ยงแขนหนึ่งตามด้วยอีกแขนหนึ่งไปรอบ ๆ ร่างกาย

14. ทดลองความสามารถของข้อต่อของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่าสามารถที่จะเคลื่อนไหวไปในทิศทางใดได้บ้าง มากน้อยแค่ไหน

15. จับเป็นคู่แล้วทดลองดูว่าสามารถที่จะยกคู่ของตนได้ในลักษณะไหนบ้าง อย่างไร

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่จากเดิม

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่จากเดิม คือการเคลื่อนไหวที่ร่างกายต้องย้ายตำแหน่งของร่างกายจากจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่งบนพื้น เช่น การเคลื่อนไหวด้วยการเดิน การวิ่ง ฯลฯ

การเคลื่อนไหวโดยให้ร่างกายเคลื่อนที่จากจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่งอาจจะทำได้ดังนี้ คือ

1. การเคลื่อนไหวไปตามที่ต่าง ๆ ในห้อง เช่น อาจจะเดินไปด้วยความเร็ว ช้า ๆ รอบ ๆ ห้องหรือในบริเวณสนามที่กำหนดให้

2. เคลื่อนไหวร่างกายไปในทิศทางต่าง ๆ ด้วยความเร็วที่สม่ำเสมอ แล้วสลับด้วยการเคลื่อนที่ช้า ๆ อย่างสม่ำเสมอ

3. เคลื่อนที่อย่างไกล ๆ และก้าวยาว ๆ เช่น การเลียนแบบการเดินของช้าง

4. พยายามทำตัวและเดินเหมือนยักษ์ คนแคระ หรือแบบแม่มด

5. เคลื่อนที่ด้วยการเดิน หรือวิ่ง ช้าม หรือลอคไปได้ม้านั่งหรือโต๊ะ

6. เคลื่อนที่ไปรอบห้องหรือสนามโดยท่าท่าเหมือนกับว่ายน้ำ

7. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องเรียนหรือสนามด้วยท่าใด ๆ ก็ได้ เมื่อได้ยินสัญญาณให้หยุดและเปลี่ยนท่าเคลื่อนที่เป็นอย่างอื่น

8. นักเรียนจับกันเป็นคู่ คนหนึ่งนั่งลงเหยียดแขนหรือขาออกไป อีกคนหนึ่งเดินข้ามหรือกระโดดข้าม

9. เคลื่อนไปรอบ ๆ สนามโดยยกเท้าข้างหนึ่งไว้ตลอดเวลา

10. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องหรือสนามแล้วในขณะที่เดียวกันก็ลดตัวให้ต่ำลงและต่ำลงจนเป็นท่าคลานแล้วก็เริ่มจากท่าคลานนี้ด้วยการเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ แล้วค่อย ๆ ยกลำตัวให้สูงขึ้นจนลำตัวตั้งตรง

11. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องโดยให้น้ำหนักอยู่บนส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

12. เคลื่อนที่ไปข้างหน้าโดยให้แขนและขาที่อยู่ในข้างเดียวกันแกว่งไปข้างหน้าในเวลาเดียวกันพร้อมกัน
13. เคลื่อนที่ไปข้างหน้ารอบ ๆ ห้องโดยให้ศีรษะต่ำกว่าเอว
14. เดินไปรอบ ๆ ห้องโดยถือไม้คทาหรือไม้ยาวขนาดไม้เท้า หรือเชือกกระโดดคิดมือไปด้วย เมื่อได้ยืนสัญญาณให้วางไม้แน่นกับพื้นแล้วกระโดดกลับไปกลับมาข้ามไม้แน่นสองครั้ง หรือ 3-4 ครั้ง แล้วหยิบไม้แน่นเดินต่อไปอีกจนกว่าจะได้ยืนสัญญาณอีกและให้ทำท่าเดิมหรือทำใหม่อีกครั้ง
15. เดินไปในทิศทางต่าง ๆ แล้วไปแตะฝาผนัง เมื่อได้แตะฝาผนังแล้วให้เคลื่อนไหวด้วยวิธีอื่นซึ่งแตกต่างจากเดิม ทุกครั้งเมื่อแตะฝาผนังแล้วจะต้องเปลี่ยนท่าเคลื่อนไหวเป็นอย่างอื่น
16. นักเรียนจับกันเป็นคู่ เมื่อได้ยืนสัญญาณคนที่หนึ่งเคลื่อนที่ด้วยท่าอย่างหนึ่ง แล้วอีกคนหนึ่งพยายามจะเคลื่อนที่โดยไม่เลียนแบบคนแรกนั้น เมื่อได้ยืนสัญญาณครั้งที่สอง คนที่สองทำท่าเคลื่อนไหวอย่างหนึ่งแล้วอีกคนหนึ่งก็ทำตามเลียนแบบ สลับกันอย่างนี้เรื่อยไป
17. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องเรียนแล้วให้ใช้ส่วนต่าง ๆ ของเท้ารับน้ำหนักของร่างกายในแต่ละครั้งแตกต่างกันไป
18. ฝึกหัดการเคลื่อนที่โดยให้ท่าเคลื่อนไหวในแบบต่างๆเช่น โดยใช้ปลายเท้าต่อกันโดยใช้เท้าไขว้กัน โดยสองเท้าพร้อมกัน หรือโดยใช้เท้าใดเท้าหนึ่งนำเพียงเท้าเดียว
19. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องหรือสนามโดยใช้ท่าการเคลื่อนที่ของเท้าเช่นเดียวกับท่าการเคลื่อนที่เท้าในกรีฑาสูงและลาน
20. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้อง แล้วให้บิดปลายเท้าไปทางขวาทุกครั้งที่จะหันไปทางขวาและทุกครั้งที่จะหันให้เปลี่ยนท่าการเคลื่อนที่
21. เลือกกีฬาประเภทหนึ่งประเภทใดขึ้นมา แล้วเคลื่อนที่ด้วยการสมมุติว่าได้เล่นกีฬาประเภทนั้น
22. เคลื่อนที่ไปทางข้าง ข้างซ้าย ข้างขวา ข้างหน้า หรือข้างหลัง
23. เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องหรือสนามโดยทดลองให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายนำทีละส่วน

การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ

การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ เป็นการให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวโดยใช้วัตถุหรืออุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดประกอบ การใช้อุปกรณ์ประกอบนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการในการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การทำงานประสานกันระหว่างมือกับตา ประสาทเท้ากับตาและประสาทมือ เท้าและตาคิดขึ้น อุปกรณ์ที่พอจะจัดหาได้ง่าย เช่น ลูกแก้ว ลูกบอลขนาดต่าง ๆ เชือก ห่วงยางขนาดใหญ่ หรือห่วงยาง

ขนาดธรรมดา เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะเป็นอุปกรณ์ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวได้อย่างดีและกว้างขวางขึ้น

สุรางค์ศรี เมฆานนท์ (2528) แบ่งประเภทการเคลื่อนไหวมีดังนี้

1. การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Nonlocomotor Movement) คือการเคลื่อนไหวโดยที่ร่างกายไม่ต้องเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง แต่จะเป็นการใช้ร่างกายทุกส่วนให้ตอบสนอง ซึ่งมี 11 อย่าง ดังนี้

1.1 การก้มตัว (Bending) คือการงอพับข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกายที่จะทำให้ร่างกายส่วนบนเข้าไปใกล้กับส่วนล่าง

1.2 การยืดตัว (Stretching) คือการเคลื่อนไหวที่ตรงกันข้ามกับการก้มตัวโดยพยายามยืดเหยียดทุกส่วนของร่างกายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

1.3 การบิดตัว (Twisting) คือการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการบิดลำตัวท่อนบนไปรอบ ๆ แกนตั้ง

1.4 การโยกตัว (Rocking) คือการย้ายน้ำหนักจากส่วนหนึ่งของร่างกายไปยังอีกส่วนหนึ่งของร่างกายโดยส่วนทั้งสองจะต้องแตะพื้นคนละครั้งสลับกันไป

1.5 การหมุนตัว (Turning) คือการหมุนตัวไปรอบ ๆ ร่างกายมากกว่าการบิดตัวซึ่งทำให้เท้าต้องหมุนตามไปด้วยข้างใดข้างหนึ่ง

1.6 การแกว่ง หรือหมุนเหวี่ยง (Swinging) คือการเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งโดยหมุนรอบจุดใดจุดหนึ่งให้เป็นรูปโค้ง หรือรูปวงกลม หรือแบบลูกตุ้มนาฬิกา เช่น การแกว่งแขน ขา ลำตัว

1.7 การโอนเอน (Swaying) คล้ายกับการโยก ส่วนโค้งจะเป็นโค้งเข้าหาพื้น การเอียงแบบนี้ไม่รู้สึกร้อนคล้ายเหมือนกับการแกว่ง

1.8 การสั่น (Shaking) คือ การเคลื่อนไหวที่มีการสั่นสะเทือนของส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายหรือทุกส่วน ตัวอย่างเช่นในการเดินรำและมีการจับมือเขย่า

1.9 การดัน (Pushing) คือ การเคลื่อนไหวโดยการดัน มักจะเป็นการดันออกจากร่างกาย เช่น การดันสิ่งของและการกดสิ่งของ

1.10 การดึง (Pulling) คือ การเคลื่อนไหวที่ตรงกันข้ามกับการดัน มักจะเป็นการดึงเข้าหาร่างกาย หรือดึงไปในทิศทางหนึ่งโดยเฉพาะ

1.11 การตี (Striking) เป็นการเคลื่อนไหวที่มาเร็วและหยุด

2. การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement) มีพื้นฐานอยู่แปดอย่างคือ

2.1 การเดิน (Walking) คือการเคลื่อนที่ด้วยการก้าว เป็นการเปลี่ยนน้ำหนักตัวจากเท้าหนึ่งไปยังอีกเท้าหนึ่งและขณะเปลี่ยนน้ำหนักตัวนั้น เท้าข้างหนึ่งจะอยู่บนพื้นเสมอ

2.2 การวิ่ง (Running) เป็นการเคลื่อนที่โดยการเปลี่ยนน้ำหนักตัวจากเท้าหนึ่งไปยังอีกเท้าหนึ่ง ขณะที่เปลี่ยนน้ำหนักตัวนั้น เท้าทั้งสองจะไม่อยู่บนพื้นเลย

2.3 การกระโดดเขย่ง (Hopping) คือ การกระโดดขึ้นจากพื้นแล้วกลับลงสู่พื้นด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่งเพียงข้างเดียว

2.4 การกระโดด (Jumping) คือการกระโดดขึ้นจากพื้นแล้วกลับลงสู่พื้นด้วยเท้าทั้งสองข้าง

2.5 การกระโจน (Leaping) คือ การเคลื่อนที่ด้วยการถ่ายน้ำหนักตัวจากเท้าหนึ่งไปยังอีกเท้าหนึ่งด้วยการกระโดดแผ่นขึ้นจากพื้น การลงสู่พื้นปลายเท้าจะลงสู่พื้นก่อนแล้วถึงฝ่าเท้าและสันเท้า จบด้วยการงอหัวเข่า

2.6 การกระโดดสลับเท้า (Skipping) คือการก้าวและกระโดดเขย่งด้วยเท้าเดิม

2.7 การเลื่อน (Sliding) คือการก้าวไปข้างหน้าแล้วลากเท้าอีกข้างไปชิดเป็นจังหวะที่เร็ว

2.8 การควมม้า (Galloping) คือการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยการก้าวแล้วชิดเท้าอีกข้างหนึ่งเข้าไปชิดเท้าหน้า แล้วกระโดดขึ้น เมื่อลงสู่พื้นให้เท้าที่ก้าวมาอยู่หน้าเสมอ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) กล่าวว่า ครูควรมีหลักในการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวโดยพิจารณาจากหลักที่สำคัญดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว เพื่อสนองความต้องการของเด็กในวัยนี้ให้เพียงพอ
2. จัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นโดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ให้มีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
3. กิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้น ควรเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อเด็กให้เด็กเข้าใจ และเห็นความเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน
4. ควรจัดกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของร่างกายเป็นส่วนสำคัญก่อน เช่น ที่แขนขา เป็นต้น
5. ควรส่งเสริมในเด็กรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ตนเองสามารถที่จะทำได้เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่น
6. ควรจัดบรรยากาศที่สนุกสนานและทำหายตลอดเวลาที่เด็กเรียน
7. เด็กนักเรียนควรจะได้รู้จักชื่อการเคลื่อนไหวเบื้องต้นต่าง ๆ ด้วย เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในขั้นสูงต่อไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวนั้นมีผลต่อพัฒนาการเด็กคือช่วยให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดความสัมพันธ์กับอวัยวะส่วนอื่น ๆ อันจะเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะอยู่ร่วมกับเด็กอื่น ๆ ใน

สังคมต่อไป นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะคิดประดิษฐ์ทำทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป อันเป็นการพัฒนาสติปัญญาของเด็กอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ศักดิ์ดา ภาณี (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 80 ชุด แบ่งเป็นผู้บริหาร 40 ชุด ครูพลศึกษา 40 ชุด ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล เน้นวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน เพิ่มพูนสมรรถภาพทางกาย พัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา กิจกรรมพลศึกษาที่จัดในโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วย การเรียนการสอน การเล่นเกมและการจัดกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งกิจกรรมพลศึกษาที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมง่าย ๆ ได้แก่ การฝึกทักษะเบื้องต้น เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ลูกบอล เช่น การขว้างลูกบอล การโยนรับลูกบอล การกลิ้งบอลกับพื้น โดยมีการย่อขนาดของอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พอเหมาะกับวัยของเด็ก ปัญหาในการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่พบมากได้แก่ ขาดเงินสนับสนุนในการ จัดกิจกรรมพิเศษ ขาดแคลนแหล่งวิชาที่จะค้นคว้า อุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บุคลากรทางพลศึกษาไม่เพียงพอ และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา และขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์

พรณี เจริญสุข (2527) ทำวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูอนุบาลเกี่ยวกับเครื่องเล่นที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย” เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูอนุบาลเกี่ยวกับเครื่องเล่นที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย และสำรวจเครื่องเล่นเกี่ยวกับการมีและการใช้ โดยใช้แบบสอบถามกับครูที่สอนระดับอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 320 คน

ผลการวิจัยพบว่า เครื่องเล่นที่จำเป็นมากที่สุดต่อการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย ได้แก่ ชิงช้า นั่งหมุน กระดานสั้น รวาวปั้นปาย ฟุตบอลลูกปิดขนาดใหญ่และชุดหัดแต่งตัว เครื่องเล่นที่จำเป็นมากที่สุดคือ ไหวพริบ โดมิโน (ภาพต่อปลาย) ลอดโค (ภาพจับคู่) ภาพตัดต่อรูปต่าง ๆ ตัวอักษร ก-ฮ แท่งไม้ ภาพประกอบตัวอักษร กล้องหยอดรูปทรงต่าง ๆ กระดานฉลุทรงเรขาคณิต แผ่นไม้จำแนกทรง ภาพฉลูปรูปทรงต่าง ๆ กระดานภาพฉลุเรียงขนาด กระดานปักหมุดสี ลูกกลมสวมหลัก 1-5 ลูก

กลมสวมหลัก 10 เม็ด ลูกคิดยาว ลูกคิดขำมั่ว ตัวเลข 0-9 กระดานฉลุตัวเลข 0-9 ตราช่างภาพ ตราช่างตัวเลข 0-9 ตัว สัตว์พลาสติก และหนังสือภาพ เครื่องเล่นที่จำเป็นมากต่อการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม ได้แก่ ตุ๊กตา หุ่นสวมมือ กลอง ฉิ่ง เครื่องเขย่า เทปเพลงและนิทาน ดินสอสี สีเทียน ดินน้ำมัน กระดาษวาดภาพ กระดาษสี กรรไกรปลายมน เศษวัสดุ และชุดเครื่องครัวซึ่งเครื่องเล่นเหล่านี้ส่วนใหญ่โรงเรียนอนุบาลมีและนำมาใช้

ไชยา แจงเจริญ (2529) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพลศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบสอบถาม 156 ชุด ส่งยังผู้บริหารจำนวน 78 ชุด ครูผู้สอนพลศึกษา 78 ชุด ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเน้นวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดี มีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดี มีความพร้อมที่จะเข้าเรียนระดับประถมศึกษาและรู้จักเข้าสังคมเป็นหมู่คณะ กิจกรรมพลศึกษาที่จัดในโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วยกิจกรรมประเภท เคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การวิ่ง การเดิน การเขย่งเท้า และการเคลื่อนไหวที่ใช้อุปกรณ์พลศึกษาประกอบ เช่น การโยนรับลูกบอล การกลิ้งลูกบอล โดยมีการจัดกิจกรรมการแข่งขันทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานควบคู่กันไปด้วย ปัญหาในการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่พบมาก ได้แก่ ขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ อุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานที่ฝึกกิจกรรมกลางแจ้งและในร่มไม่เหมาะสม และบุคลากรทางพลศึกษาไม่เพียงพอ

วรรณิ ศิรินพกุล (2529) ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการเล่นที่มีต่อการแก้ปัญหาแบบเอกนัย และแบบเอกนัยของเด็กอนุบาล” เพื่อศึกษาผลของการเล่นแบบเอกนัยและเอกนัยที่มีต่อการแก้ปัญหาแบบเอกนัยและเอกนัยของเด็กอนุบาล โดยมีสมมุติฐานว่าการเล่นแบบเอกนัยจะทำได้ความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัยเพิ่มขึ้น การเล่นแบบเอกนัยจะทำได้ความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัยเพิ่มขึ้น และไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศในการแก้ปัญหาทั้งสองประเภทนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่สอง จากโรงเรียนอนุบาลเสริมมิตร อายุ 4-5 ปี จำนวน 103 คน ได้รับการทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัยและแบบเอกนัยด้วยแบบทดสอบความคิดเอกนัย และแบบทดสอบความคิดเอกนัยที่สร้างขึ้นเป็นคะแนนก่อนทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเด็กออกเป็นสี่กลุ่ม โดยที่ให้เด็กในแต่ละกลุ่มมีเด็กชายและเด็กหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน และมีคะแนนก่อนทดลองไม่แตกต่างกัน กลุ่มที่หนึ่งเป็นชาย 13 คน หญิง 13 คน ให้เล่นเอกนัย กลุ่มที่สองเป็นชาย 13คน หญิง 13 คน ให้เล่นแบบเอกนัย กลุ่มที่สามเป็นเด็กชาย 14 คน เด็กหญิง 12 คน ให้เล่นแบบเอกนัย และแบบเอกนัย กลุ่มที่สี่เป็นชาย 14 คน เป็นหญิง

11 คน ให้อยู่ในสภาพการเรียนการสอนปกติ จัดให้เด็กกลุ่มที่ หนึ่ง สอง และสามได้รับการฝึกการเล่นวันละ 15 นาที เป็นเวลา 10 วัน ติดต่อกันด้วยของเล่น 10 ชุด ที่สามารถเล่นได้สองวิธีคือ เล่นแบบเอกนัย และเล่นแบบอเนกนัย หลังจากนั้นทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัย และอเนกนัยของเด็กทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบชุดเดิมได้เป็นคะแนนหลังการทดลอง หากความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนทดลองและหลังทดลอง (Gain score) เพื่อดูผลของการเล่นที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแล้วทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของกลุ่มที่ได้รับการเล่นแบบอเนกนัยเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ได้เล่นแบบเอกนัย และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของกลุ่มที่ได้รับการเล่นทั้งสองแบบเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัยเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ทั้งสามกลุ่ม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัยของกลุ่มที่ได้รับการเล่นแบบเอกนัยเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่นทั้งสามกลุ่ม
4. เด็กชายและเด็กหญิงมีความสามารถในการแก้ปัญหาแบบเอกนัยและอเนกนัยไม่แตกต่างกัน

เดือนใจ ทองสำริด (2530) ทำการวิจัยเรื่อง “การทดลองใช้วิธีการกิจกรรมทางกายในการสร้างมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา” เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีการกิจกรรมทางกาย สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยศึกษาพัฒนาการและความคงทนด้านมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ตลอดจนตัวแปรต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กในชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาลปีที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวนประเภท ชั้นเรียนละสองห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองหนึ่งห้อง กลุ่มควบคุมหนึ่งห้อง รวมสี่ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 146 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม กลุ่มทดลองได้รับประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีการกิจกรรมทางกาย จำนวน 12 กิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ ดังกล่าว ทั้งนี้ได้วัดมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษาทุกคน และทุกกลุ่มในช่วงก่อน ในช่วงหลังและในช่วงสองสัปดาห์หลังการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้แผนการวัดมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ชุดเดียวกัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. มโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษา กลุ่มทดลองมีพัฒนาการมาก ส่วนกลุ่มควบคุมมีพัฒนาการเพียงเล็กน้อยทั้งในชั้นเด็กเล็กชั้นอนุบาลปีที่สองและโดยส่วนรวม
2. มโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษาในช่วงหลังการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลองสูงกว่าของกลุ่มควบคุม และของชั้นอนุบาลปีที่สองสูงกว่าของชั้นเด็กเล็ก
3. ตัวแปรเพศ สภาพการมีพี่น้องระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีการกิจกรรมทางกาย ต่อพัฒนาการด้านมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนประถมศึกษา
4. ความคงทนด้านมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ในช่วงหลังการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์แล้วสองสัปดาห์ของเด็กก่อนประถมศึกษากลุ่มทดลองมีค่าสูงเกินกว่าร้อยละ 95.00 ของค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่วัดทันทีในช่วงหลังการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ทั้งในชั้นเด็กเล็ก ชั้นอนุบาลปีที่สองและโดยส่วนรวม

กิตติพงษ์ จัคดียะ (2532) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการส่งเสริมของบิดามารดาด้านการออกกำลังกายของเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อศึกษาการส่งเสริมของบิดามารดาด้านการออกกำลังกายของเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดเชียงใหม่ โดยส่งแบบสอบถามไปยังบิดามารดาของเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 370 ชุด ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาส่งเสริมการออกกำลังกายของเด็กก่อนวัยเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้บุตรได้ออกกำลังกายครั้งละประมาณ 10 – 20 นาที หรือ 20-30 นาที ในเวลาเย็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันเสาร์และอาทิตย์ สถานที่ออกกำลังกายได้แก่ ภายในบริเวณบ้าน สนามเด็กเล่นของโรงเรียน สนามกลางแจ้ง สนามของสถานศึกษาและสระว่ายน้ำของส่วนราชการหรือเอกชน กิจกรรมการออกกำลังกายได้แก่ การขี่จักรยานสองล้อหรือจักรยานสามล้อ การเดิน การเล่นเครื่องเล่นสนาม การวิ่งเหยาะ การเล่นกับลูกบอล การกระโดด ในรูปแบบต่างๆ การบริหารกาย และการว่ายน้ำเบื้องต้น บิดามารดาประสบปัญหาในการส่งเสริมการออกกำลังกายโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ บุตรติดรายการโทรทัศน์ บิดามารดามีภาระกิจในครอบครัวมาก สถานที่ออกกำลังกายสำหรับเด็กมีไม่เพียงพอ อยู่ไกลไปมาไม่สะดวก คับแคบ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไป สถานที่ออกกำลังกายของเอกชนเก็บค่าบริการแพงเกินไป อุปสรรคในการออกกำลังกายส่วนตัวมีราคาแพง อุปสรรคหรือเครื่องเล่นสำหรับเด็กมีไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสำหรับวัย และไม่ปลอดภัยขาดการซ่อมแซม

ฐิติ ช่วยเอื้อ (2532) ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้แนวจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ” เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้แนว

การจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหาร 219 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา 302 คน รวม 521 คน ผลการวิจัยพบว่า การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติของผู้บริหารและครูผู้สอนในด้านการปลี่ยนแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรมมีเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา คือ ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัย 4-6 ปี ให้มีความพร้อมทุกด้าน มีส่วนน้อยที่จัดประสบการณ์เพื่อมุ่งให้เด็กอ่าน ได้เขียนได้ และคิดเลขได้ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ เพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่คัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลโดยการพิจารณาผู้ที่มีวุฒิทางด้านอนุบาลศึกษา การนิเทศการสอน ผู้ให้การนิเทศส่วนใหญ่คือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านอนุบาลศึกษา กิจกรรมการนิเทศที่ใช้มากที่สุด คือ การประชุมปรึกษาหารือ และเทคนิคกลวิธีสอนที่ครูผู้สอนนำมาใช้มากที่สุด คือ การให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม

ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมชั้นอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีตารางกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมที่จัดแต่ละวันประกอบด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรม สร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคมและสติปัญญาได้ตามที่กำหนดตามรายการประสบการณ์และเนื้อหา

ปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า โดยเฉลี่ยผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือ โรงเรียนต้องรับภาระงานศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาทำให้การบริหารงานวิชาการฝ่ายอนุบาลไม่คล่องตัว ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา ครูผู้สอนชั้นอนุบาลมีพื้นความรู้ด้านอนุบาลศึกษาแตกต่างกัน โรงเรียนไม่มีแนวทางการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน มีจำนวนเด็กในชั้นเรียนมากเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่คล่องตัว ครูขาดแหล่งความรู้ที่จะค้นคว้าเพิ่มเติมและไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุม อบรม หรือสัมมนาศึกษานิเทศก์ไม่สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือครูอนุบาลได้

พิมพ์ แซ่ สารีวงศ์จันทร์ (2532) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กของครูในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร” เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กของครูในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์ในการสอนของครู

ตัวอย่างประชากรเป็นครูอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานครจำนวน 317 คน แบบสอบถามที่ใช้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก อยู่ในระดับมากที่สุดสองด้าน ได้แก่ ด้านการมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน และด้านการรักษาความปลอดภัยในการเล่น และอยู่ในระดับมากที่สุดด้าน ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาที่กำหนดไว้ ความรับผิดชอบ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงจะเป็นการใช้ภาษาท่าทาง ส่วนกิจกรรมที่ต้องเตรียมสื่อและอุปกรณ์จะมีค่าเฉลี่ยรองลงมา

2. การเปรียบเทียบครูอนุบาลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีกับครูอนุบาลที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า และครูอนุบาลที่ศึกษาในสาขาวิชาปฐมวัยกับครูอนุบาลที่ศึกษาในสาขาอื่น ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการเปรียบเทียบครูอนุบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่เกินห้าปี กับหกปีขึ้นไป พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 สามด้าน ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาที่กำหนดไว้ และความรับผิดชอบ และแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 สองด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความปลอดภัยในการเล่น และการตัดสินใจและการแก้ปัญหา

นิภาภรณ์ คีสมโชค (2535) ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้เกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกายที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย” เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยเกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกาย และกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยเกมการศึกษาตามแผนการจัดประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่หนึ่ง ของโรงเรียนอัมพรไพศาล จำนวน 40 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองที่หนึ่งได้รับการฝึกด้วยเกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกาย และกลุ่มทดลองที่สอง ได้รับการฝึกด้วยเกมการศึกษาตามแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนเป็นเวลาแปดสัปดาห์ รวม 18 แผน เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทดสอบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของทั้งสองกลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที ภายหลังการทดลอง (T-test) ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองที่หนึ่งที่ได้รับการฝึกด้วยเกมการศึกษาที่ใช้กิจกรรมทางกาย มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงกว่า กลุ่มทดลองที่สองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะธิดา ขจรชัยกุล (2536) ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีต่อการพัฒนาจดลนวิสัยด้านกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี ที่มีพัฒนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร” เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีต่อการพัฒนาจดลนวิสัยด้านกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี ที่มีพัฒนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำมาจัด

กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ทุกวัน วันละสองช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า และ ช่วงบ่าย เป็นเวลาเก้าสัปดาห์ ให้แก่เด็กจำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และใช้ เครื่องมือวัดพัฒนาการเด็กของ เดนเวอร์เป็นเครื่องมือในการวิจัย แบบบันทึกการเจริญเติบโตของ กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข แบบทดสอบการเคลื่อนไหวด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กวัย 2-3 ปี และแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาถนัดด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ส่วนหัวไหล่ แขน พัฒนาการส่วนขา พัฒนาการการทรงตัว และการประสานงานของกล้ามเนื้อของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มัทนา ทับทิม (2540) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดดำเนินการ กิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร” เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัด ดำเนินการกิจกรรมพลศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมพลศึกษา ระหว่างผู้ บริหารและครูผู้สอนกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถาม 440 ฉบับ ให้กับผู้บริหาร 220 ฉบับ ครูผู้สอนกิจกรรมพลศึกษา 220 ฉบับ ได้รับคืน 418 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 95.00 และสังเกตการจัดกิจกรรมพลศึกษา จำนวนแปดโรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยการทดสอบค่า ที (T-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน เสริมสร้างสมรรถภาพทางกายให้แข็งแรง ฝึกหัดให้นักเรียนเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี และให้นักเรียนมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดี กิจกรรมพลศึกษาที่จัดในโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วยกิจกรรม การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน คือ การยืน การนั่ง การคืบมือ การก้มตัว การบิดตัว การพยักหน้า การเหยียดตัว การเดิน การวิ่ง การเดินตามจังหวะ การกระโดดเท้าคู่ การโยนรับลูกบอล การกลิ้งลูกบอลกับพื้น การขว้างลูกบอล และยิมนาสติกขั้นพื้นฐาน คือ การทรงตัว และการปีนป่าย และมีการ จัดกิจกรรมเสริมด้านพลศึกษาทุกปี โรงเรียนมีการเรียนกิจกรรมพลศึกษาสัปดาห์ละสามคาบ คาบ ละ 20 นาที ครูผู้สอนกิจกรรมพลศึกษาเป็นครูประจำวิชาพลศึกษา ใช้วิธีสอนแบบสาธิตให้ดูและ ให้นักเรียนทำตาม มีการจัดทำกำหนดการสอนทุกปี มีการจัดเตรียมอุปกรณ์การสอนทุกครั้ง เมื่อมี ปัญหาในการสอนกิจกรรมพลศึกษาครูผู้สอนปรึกษาผู้บริหาร อุปกรณ์ที่ครูผู้สอนใช้ส่วนใหญ่คือ ลูกบอล ห่วงยาง และเบาะยิมส์ มีการนำวัสดุทัศนูปกรณ์มาใช้ประกอบการสอน สนามที่ใช้ในการ เรียนการสอน คือสนามคอนกรีต

2. ปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมพลศึกษาโดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ จัดกิจกรรม ที่เหมาะสมให้นักเรียนไม่ได้เพราะขาดอุปกรณ์ ขาดเงินสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมทาง

พลศึกษา และขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ด้านอุปกรณ์และสถานที่ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ อุปกรณ์การสอนกิจกรรมพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน อุปกรณ์ทางพลศึกษาไม่ได้ขนาด กับวัยของนักเรียน ขาดแคลนสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ทางพลศึกษา การจัดซื้ออุปกรณ์ทางพลศึกษาล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ อุปกรณ์ทางพลศึกษาไม่มีคุณภาพและสถานที่ออกกำลังกายในร่มมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ส่วนด้านงบประมาณและการสนับสนุน ประสบปัญหาในระดับมากทุกรายการ

3. ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนกิจกรรมพลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมพลศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบุคลากรและด้านอุปกรณ์สถานที่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมพลศึกษาขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนกิจกรรมพลศึกษาไม่ทุ่มเทเวลาให้กับงานในหน้าที่เท่าที่ควร และสถานที่ออกกำลังกายในร่มมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

เบลล์ (Bell,1989) ได้ศึกษาความเท่าเทียมในการเป็นผู้นำและอิทธิพลของหัวหน้ากลุ่ม ระหว่างการเล่นกลางแจ้งโดยการสังเกตพฤติกรรมการเล่นอย่างอิสระต่าง ๆ ของเด็กอนุบาล เก็บข้อมูลโดยการบันทึกเสียง ออกภาคสนามและการสัมภาษณ์ โดยศึกษาเด็กอายุระหว่าง 48-60 เดือน จำนวน 16 คน สังเกตขณะที่เข้าร่วมโปรแกรมครึ่งวัน สำหรับเด็กอนุบาลรวมการสังเกตการเล่นอิสระกลางแจ้งทุก ๆ 30 นาที ผลการสังเกตพบว่า เด็กอนุบาลสามารถที่จะอยู่ร่วมกันในรูปแบบที่ซับซ้อนของการเล่นร่วมกันในกลุ่มได้ พฤติกรรมการเล่นเป็นกลุ่มที่แสดงออกมักมีการเล่นที่แปลกประหลาดรวมอยู่ด้วย และพบว่าบุคลิกลักษณะของผู้นำของเด็กอนุบาลคือ 1) เข้าร่วมกิจกรรมที่แปลกใหม่เสมอ ๆ 2) มีร่างกายที่แข็งแรงและแสดงออกในลักษณะของผู้นำ เช่น กวักมือเรียกเพื่อน ๆ ฯลฯ 3) มักจะใช้พื้นฐานในการเล่นอะไรที่แปลกใหม่อยู่เสมอ ๆ 4) มีความเด่นเมื่อรวมอยู่ในกลุ่ม 5) มีสถานภาพที่ดีเมื่อเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม หัวหน้าการสัมภาษณ์เป็นไปตามช่วงเวลาในการสังเกต ซึ่งพิสูจน์ผลการวิจัยและสร้างความเข้าใจความเท่าเทียมของผู้นำและกิจกรรมการเล่นอิสระกลางแจ้ง

หัวหน้ากลุ่มที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมกลางแจ้งต่างๆของการเล่นของเด็กอนุบาล โดยกำหนดบทบาทในการเล่นที่สร้างความแปลกใหม่ให้กับเหล่าสมาชิกในกลุ่ม การพิจารณาบทบาทด้วยสถานภาพที่ดีที่สุดในหมู่สมาชิก การจัดการกิจกรรมการเล่นและการบริหารกิจกรรมการเล่น ระหว่างการบัญญัติข้อตกลงในกลุ่ม

ดีโลซเซอร์ (Delozier, 1990) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของผู้ปกครองต่อการยอมรับกิจกรรมที่เหมาะสมทางเพศซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งทางวิถีทางกายภาพ และความสมบูรณ์ของร่างกาย และการออกกำลังกายในเด็กก่อนวัยเรียน โดยพิจารณาถึงความแตกต่างทางเพศในส่วนของแนวความคิดของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในวัยที่เหมาะสม ระดับของกีฬา ความสมบูรณ์ของร่างกาย และการออกกำลังกายรวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเล่นสำหรับเด็กในวัยเรียน เด็กจำนวน 230 คน อายุ 4 – 5 ขวบ ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กชายจะมีไขมันสะสมน้อยและออกกำลังกายมากกว่าเด็กหญิง ในส่วนของผู้ปกครองมีความเชื่อว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้กำลังมาก ๆ เหมาะกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง ไม่มีความแตกต่างมากนักระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิงในการใช้เวลาเพื่อทำกิจกรรมซึ่งคาดคะเนนี้ได้จากบรรดาผู้ปกครองของเด็กหญิงเท่านั้น รูปร่างที่อ้วนมีความสำคัญต่อการออกกำลังกายทั้งในเด็กชายและเด็กหญิง ทำให้ออกกำลังกายไม่ได้มากนัก เวลาในการทำกิจกรรมและพื้นฐานทางครอบครัวไม่มีส่วนสัมพันธ์กับความอ้วนและการออกกำลังกาย สิ่งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาในการดำเนินการต่าง ๆ ในการประเมินผลของเด็กก่อนวัยเรียน การพัฒนาการของกุมารเวชแผนใหญ่ ซึ่งดีกว่าแต่ก่อนถูกนำมาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจต่อความสัมพันธ์เหล่านี้

อีลลิงเกอร์ (Ehlinger, 1991) ได้ศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของกิจกรรมในโรงเรียนอนุบาลซึ่งเป็นทางเลือกของเด็กชายและเด็กหญิงที่มีพฤติกรรมต่างกัน (ความแตกต่างทางเพศ) การศึกษานี้เป็นการค้นคว้าลักษณะของกิจกรรมที่เป็นตัวเลือก และพฤติกรรมในการจัดโครงสร้างย่อยของกิจกรรมตามผลการประเมินและอธิบายถึงเพศและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการร่วมกิจกรรม เด็ก 64 คน แบ่งเป็น ชาย 32 คน และหญิง 32 คน จากสถานรับเลี้ยงเด็ก 5 แห่ง ข้อมูลที่ได้รับจากตัวแปรที่มีจากกิจกรรมสามประเภท คือ การเลือกอุปกรณ์ (7ชิ้น), ใช้อุปกรณ์ (8ชิ้น), การใช้เครื่องกล (6ชิ้น) เด็กทุกคนจะมีคะแนนจากตัวแปรทั้ง 21 ชิ้น คะแนนเหล่านี้จะถูกพิจารณาจากการมองและการประเมินของเด็ก 64 คน ในขณะที่วิธีโถงกำลังฉายอยู่เป็นเวลา 10 นาที ซึ่งการทดสอบของแมนน์ ไวท์นี่ (Mann-Whiney) อธิบายถึงอายุ ความเหมือนและความแตกต่าง ของเด็กชายมีค่านัยสำคัญสูงกว่า ($p < 0.10$) เด็กหญิง ในกีฬาประเภทแบดมินตันและบอล มินิฮัตที่สนใจด้านการพัฒนาไม่ชอบอยู่กับที่และชอบทำอะไรที่แปลกใหม่ ในขณะที่เด็กหญิงมีค่านัยสำคัญ ($p < 0.10$) ดีกว่าเด็กชายในเรื่องของคานและกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับคานทรงตัว และยังพบว่าตัวแปรอีก 14 ตัวแปรเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศที่ยังมีอยู่ รวมไปถึงความต้องการทางเพศเดียวกันซึ่งต้องศึกษาต่อไปในอนาคต และข้อมูลที่ได้นี้ถูกนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์แบบแยกเป็นหมู่ ๆ (Hierarchical cluster analysis) เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างส่วนบุคคลของเด็กแต่ละคน (Q-analysis) และรูปแบบความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างตัวแปรของกิจกรรมและ (R-analysis) การวิเคราะห์ Q - analysis พบว่าเด็กหญิงและเด็กชายแตกต่างกันเล็กน้อย คือ ชอบอยู่กับที่เป็นกลุ่ม หรือ

ชอบรวมตัวกัน จากการสังเกตวีดีโอเกม แสดงให้เห็นว่ามีการแสดงออกสองอย่างที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด พบได้จากการทำวิจัย คือให้ความร่วมมือกับไม่ให้ความร่วมมือ (Engaged disengaged, E/D) มีความแตกต่างทางเพศและมีแบบในการปฏิบัติต่างกัน ; แบบเด็กชายสามคน และเด็กหญิงหกคน ซึ่งมีลักษณะไม่ให้ความร่วมมือ (D) , แบบที่ไม่มีเด็กชายเลยแต่เด็กหญิงสี่คน ซึ่งมีลักษณะให้ความร่วมมือ (E) รูปแบบที่แสดงให้เห็น โดยจัดเป็นหมู่ ๆ และตั้งคำถามที่เหมือนกัน และแตกต่างกันทั้งเด็กชายและเด็กหญิงในเรื่องกิจกรรมพลศึกษาของเด็กอนุบาล ซึ่งผลในการติดตามอาจทำให้เข้าใจได้ดีกว่าของการเรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในวิชาพลศึกษา

แม็คบริด และแจ็คคิน (McBride and Jacklin, 1993) ศึกษาความสนใจในการเล่น ชนิดของการเล่นที่แตกต่างกันของเด็กชายและเด็กหญิงพบว่า ชอบเขตการเล่นที่ส่อไปในทางที่หยาบ ไม่สุภาพ ไม่มีวินัยที่ใช้เล่นกับลูกบอล เมื่อเด็กมีอายุ 18 เดือน และเด็กที่ชอบเล่นอะไรที่ส่อไปในทางลามกเหมือนเด็กชายเล่นจะเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับระดับของพฤติกรรมที่ส่อไปในทางลามก หยาบกระด้าง ของเด็กอนุบาล

แซนเดอร์ (Sander, 1993) ได้ศึกษาประสบการณ์เริ่มแรกในการเรียนวิชาพลศึกษาของเด็กอนุบาลสองคนที่ไม่ม่ประสบการณ์ และเด็กอนุบาลอีกสองคนที่มีประสบการณ์แล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับความรู้สึกของเด็กเกี่ยวกับประสบการณ์ต่างๆรวมไปถึงการแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กเหล่านี้ และที่สำคัญข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ถูกทำเป็นแผนภูมิรูปสามเหลี่ยมผ่านการสังเกต บันทึกในการลงภาคสนาม และสัมภาษณ์ การบรรยายสิ่งที่กำหนดขึ้น โครงการแนะนำครูผู้สอน ถูกจดบันทึกลงในแฟ้มเอกสารเฉพาะของเด็กแต่ละคน เป็นจำนวนสี่คนเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ในการศึกษาวิชาพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างในเด็กอนุบาล ซึ่งมีและไม่มีประสบการณ์ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเรียนพลศึกษาในชั้นเรียน ปรากฏว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมได้ช้า ในขณะที่เด็กที่มีประสบการณ์มาก่อนมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์มักจะเรียนรู้การปฏิบัติในห้องเรียน โดยการสังเกตจากเพื่อนๆ ในขณะที่เด็กที่มีประสบการณ์จะเรียนรู้จากอาจารย์ผู้สอน หรือสร้างระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติตนให้กับตัวเอง เด็ก ๆ มีความรู้สึกที่เหมือนกันในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนเด็ก ๆ บอกว่าชอบการทำงานเดี่ยวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม ประสบการณ์เริ่มแรกที่ได้เห็นทั้งหมดของเด็กทั้งสี่คน คือมีการเล่นที่ใช้เวลายาวนานเมื่อใดก็ตาม กิจกรรมกีฬาที่ใช้ในการเล่นเป็นสิ่งที่ยากเกินไป หรือยากเกินไป หรือไม่น่าสนใจ เด็กเหล่านี้จะเปลี่ยนไปหากิจกรรมใหม่ที่มีความชอบมากกว่า ในส่วนของผู้สอนหรือกลุ่มของเด็กที่ได้รับการแบ่งโอกาสในการร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีอาการตอบสนองต่อการเปลี่ยนกิจกรรมไปในกิจกรรมที่ชอบที่จะเล่น ในขณะที่กิจกรรมอื่น ๆ เป็นโครงสร้างที่ถูกระบุว่าไม่ชอบที่จะทำ

เฮนนิเกอร์ (Heniger, 1994) ได้ศึกษาการวางแผนการเล่นกลางแจ้งโดยผู้ใหญ่ควรทำให้เกิดความเชื่อมั่นและให้ประสบการณ์ที่ทำหายและปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก การสร้างการเล่นกลางแจ้งควรสนับสนุนให้เกิดความเสียวกับร่างกาย เสนอความท้าทาย รวมถึงความหลากหลาย ชนิดของการเล่น การรวมเด็กให้อยู่เป็นศูนย์กลางและการวางแผนกิจกรรมและรวมถึงการใช้ อุปกรณ์ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว

รัทเลจ (Rutledge, 1994) ได้ศึกษาระดับของพัฒนาการทางทักษะความสามารถสำหรับเด็กอนุบาลในรูปแบบการศึกษาเกี่ยวกับร่างกาย และรูปแบบกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการกำหนดการเรียนรู้ ให้กับเด็กอนุบาลที่ได้รับการสอนเกี่ยวกับทักษะความสามารถทางด้านร่างกายซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะความสามารถต่าง ๆ ทางด้านร่างกายให้สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอนุบาลที่ได้เล่นแล้วแต่โอกาสจะอำนวย การพัฒนาทักษะความสามารถทั้งห้าอย่าง คือ การวิ่ง การกระโดด การทรงตัวบนขาข้างเดียว การเตะและการจับ โดยจะใช้เวลาเท่ากันกับการสอนทักษะความสามารถต่าง ๆ ในการฝึกเด็กทางด้านกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง จุดประสงค์ที่สำคัญอีกอย่างคือ การวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทักษะความสามารถสำหรับกลุ่มทดลอง เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอิสระ ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่าเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกลุ่มที่ได้เล่นกิจกรรมกลางแจ้งจะมีอิทธิพลต่อระดับการพัฒนาทักษะความสามารถและการวิเคราะห์กลุ่มทดลองที่ได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถจะมีพัฒนาการเมื่อผ่านการทดสอบในระยะที่สี่สามคุณลักษณะที่จะกำหนดข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ที่ทักษะความสามารถที่แตกต่างอย่างสำคัญจากการค้นพบระหว่างสองวิชา คือ วิชาที่เด็กได้รับทักษะพัฒนาความสามารถในการศึกษาเกี่ยวกับร่างกายและวิชาที่เด็กได้มีส่วนร่วมกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง มีเหตุผลสำคัญที่สามารถอธิบายได้ว่าทักษะการสอนในการแยกแยะองค์ประกอบการพัฒนาระดับทักษะความสามารถซึ่งเป็นทักษะพิเศษในวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาด้านร่างกาย คือ ทักษะทางด้านการวิ่งและทักษะการทรงตัวบนขาข้างเดียวจะมีพัฒนาการมากกว่าเด็กที่ได้รับเพียงกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งแล้วแต่โอกาสจะอำนวย กิจกรรมการเล่นกลางแจ้งไม่สามารถแยก แยะองค์ประกอบของระดับพัฒนาทักษะความสามารถได้ เพราะไม่มีความแตกต่างที่สำคัญของระดับทักษะความสามารถ ซึ่งจะค้นพบในวิชาที่รวมทั้งกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งของความแตกต่างสามลักษณะของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งสำหรับการทดสอบสี่ระยะ ระดับพัฒนาทักษะความสามารถของกลุ่มทดลอง มีอิทธิพลสำคัญต่อการสอนทักษะทั้งสามทักษะจากห้าทักษะ ความสามารถในการทดสอบความแตกต่างที่สำคัญของระดับพัฒนาทักษะความสามารถนั้น พบว่า กลุ่มทดลองจะมีกิจกรรมด้านการวิ่ง การกระโดด และการทรงตัวบนขาข้างเดียวมีการพัฒนาขึ้นซึ่งเป็นการค้นพบที่สำคัญที่สามารถอธิบายถึงระดับทักษะความสามารถของเด็กในการปรับปรุงทักษะทั้ง 3 ด้านคือ การกระโดด การวิ่ง และการทรงตัวบนขาข้างเดียว

เวอร์เนอร์ และคณะ (Werner and others, 1996) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของเด็กเล็ก คือ ลำดับของการออกกำลังกายเพื่อเด็กนักเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสุขภาพกายและสุขภาพจิต ครูผู้แนะนำในการพัฒนาการออกกำลังกายที่มากขึ้นอย่างเหมาะสม กิจกรรมสร้างสรรค์ความเคลื่อนไหว ความเร็วในการประกอบกิจกรรม และการหยุดออกกำลังกาย การให้กิจกรรมที่ระ누ไว้ทุกวัน

มัวร์ (Moore, 1996) ได้ศึกษาบริเวณกลางแจ้ง และการเรียนรู้; การออกแบบพื้นที่ของโรงเรียน เพื่อให้ได้แบบที่ตรงตามความต้องการของเด็กทุกคน ตลอดหลักสูตรทั้งหมด แสดงให้เห็นรายการของการออกแบบตามจินตนาการ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้กิจกรรมกลางแจ้งอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังทำให้เด็กใกล้ชิดกับธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งจะเน้นไปที่ทางเข้าหลาย ๆ ทางและทางเดินมากมาย เครื่องหมายต่าง ๆ และธง สิ่งกีดขวางและรั้วกำแพง เครื่องมือ โรงงานและของเล่นเครื่องเล่นที่หลากหลาย, การถมดินและพื้นที่ปลอดภัย รูปแบบของพื้นดินและรูปแบบของภูมิประเทศ ต้นไม้ และพืชผัก สวนผัก รวมถึงสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ